

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2020 m. balandžio 22 d. Nr. 4D-2020/2-1534
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą (toliau vadinama – Skundas) dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos (toliau vadinama – Savivaldybė, savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai nagrinėjant prašymus, skundus bei vykdant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimo funkciją, UAB „Y“ (toliau vadinama – Bendrovė) darbuotojų veiksmų, (neveikimo), galimai netinkamai sprendžiant nuotekų tvarkymo Kauno miesto <...> gatvėje (toliau vadinama – Gatvė) klausimus.

2. Pareiškėjas Skunde pateikia toliau nurodytą informaciją:

2.1. „Dėl nuotekų įvedimo savo gyvenamajam namui [toliau vadinama – Namas] į Kauno miesto savivaldybės tarybos sprendimu paskirtą nuotekų tvarkytoją – Bendrovę raštu kreipiausi dar 2012-10-16. 2012-10-22 Bendrovė pateikė atsakymą [...], kuriame nurodė, jog buitinių nuotekų tinklai Gatvėje yra suprojektuoti Nemuno aukštupio baseino II investicijų pakete ir planuojami įrengti iki 2015 m. [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Pagal Savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros 2010 m. plėtros specialųjį planą (toliau – Plėtros planas) buvo numatyta įvykdyti Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 [...] reikalavimus ir iki 2014 m. gruodžio 31 d. ne mažiau kaip 95-iems proc. Kauno miesto savivaldybės gyventojų suteikti galimybę apsirūpinti viešojo vandens tiekėjo tiekiamu vandeniu ir teikiamomis nuotekų tvarkymo paslaugomis.“

2.3. „Nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Kauno miesto teritorijoje turėjo būti vykdoma 3 etapais: I etapas – 2010–2012 metais vystoma vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra miesto ribose, kuriose jau yra vandentvarkos infrastruktūra arba ji jau yra suplanuota ir (ar) parengti techniniai projektai. Numatytose teritorijose išplėsti jau esamus arba nutiesti naujus suplanuotus (pagal parengtus techninius projektus) ir specialiojo plano metu planuojamus tinklus, atlikti blogo techninio stovio infrastruktūros rekonstrukciją bei ją išplėsti arba pastatyti naują ir (ar) taikyti kitas priemones, sudarant galimybes kuo didesniai skaičiui gyventojų gauti reikiamos kokybės geriamą vandenį bei nuotekų tvarkymo paslaugas. II – 2012–2014 metais į viešojo vandens tiekimo teritoriją įtraukti kvartalus, kuriuose gyventojų skaičius 50 ir mažiau, nors ir nėra vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros, siekiant, kad ne mažiau kaip 95 proc. Kauno miesto savivaldybės gyventojų turėtų galimybę apsirūpinti viešojo vandens tiekėjo tiekiamu vandeniu ir teikiamomis nuotekų tvarkymo paslaugomis. Šiose teritorijose centralizuoti vandentiekio ir nuotekų infrastruktūros objektai būtų statomi naujai, suteikiant galimybę visiems šioje teritorijoje

gyvenantiems gyventojams gauti reikiamos kokybės geriamą vandenį bei nuotekų tvarkymo paslaugas. III etapas – 2015–2020 metais įrengti vandentvarkos tinklus miesto ribose esančiose neužstatytose ar mažai užstatytose teritorijose, kur tikėtina lėtesnė miesto plėtra. Kadangi šiuo metu nėra aiškus gyvenamųjų kvartalų galimas išsidėstymas ir koncentracija.“

2.4. „Tačiau Bendrovės žadėti įrengti buitinių nuotekų tinklai buvo nutiesti ir sudaryta galimybė prisijungti nuotekų įvadus tik Gatvės pirmoje eilėje išsirikiavusių namų gyventojams.“

2.5. „pagal 2011-12-30 pasirašytą Projekto finansavimo ir administravimo sutartį Nr. VP3-3.1.-AM-01-V-02-098/5-08 tarp Aplinkos projektų valdymo agentūros (toliau – Agentūra) ir Bendrovės matyti, jog inžinerinių tinklų klojimo darbai turėjo būti vykdomi *visoje Gatvėje* ir tam buvo skiriamos nemažos lėšos. Kaip antai, vadovaujantis 2011-09-29 Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro (toliau – Aplinkos ministras) įsakymu Nr. DI-763, patvirtintas preliminarus 11.662 mln. Eur biudžetas. Todėl yra visiškai nesuprantama, kodėl inžineriniai tinklai buvo įrengti tik *Gatvės pirmoje eilėje išsirikiavusių namų gyventojams*, o ne visiems šios gatvės gyventojams, kai į projektą buvo įtraukti visi Gatvės gyventojai ir visi turėjo būti prijungti prie centralizuotų nuotekų tinklų, nes toks buvo projekto tikslas.“

2.6. „dėl netinkamai panaudotų lėšų vykdant projektą buvo sprendžiamas ginčas net teisme (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020-07-08 sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-375-552/2020). Kaip antai, Aplinkos ministras 2017-08-31 įsakyme Nr. DI-727 „Dėl Europos Sąjungos finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų, skirtų projekto Nr. VP3-3.1-AM-02-098 vykdytojui Bendrovei, grąžinimo“ nustatė, kad lėšų pervedimo būdu grąžintina netinkamomis finansuoti pripažinta Bendrovei išmokėta lėšų suma yra 1 015 222,10 Eur. Šias lėšas Bendrovė įpareigota pervesti į Aplinkos ministerijos banko sąskaitą. Bendrovė savo skunde teismui dėstė aplinkybes, jog esminė priežastis, dėl kurios nebuvo pasiekti stebėsenos rodikliai, esą gyventojų neprisijungimas prie Bendrovės naujai įrengtos geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros. Kitaip tariant, jog patys gyventojai esą nenorėjo prisijungti prie centralizuotų nuotekų tinklų, o Bendrovė negali jų priversti. Tokios Bendrovės viešai dėstomos aplinkybės akivaizdžiai neatitinka tikrovės.“

2.7. „2014-06-02 pakartotinai kreipiausi į Bendrovę dėl galimybių privesti nuotekų tinklus iki mano sklypo ribos. 2014-06-12 gavau atsakymą Nr. (32-07.19) 8-1568, kuriame Bendrovė nurodė, kad „namų valdai adresu <...>, Kaunas [toliau vadinama – Namų valda], bus įrengtas atskiras nuotekų išvadas“. Tačiau šis išvadas taip ir nebuvo įrengtas, o žemės sklypo <...>, Kaunas (esančio pirmoje eilėje ir prijungto prie centralizuotų nuotekų tinklų pagal projektą) savininkai [toliau vadinama – Žemės savininkai] nedavė sutikimo tiesti nuotekų tinklus per jų žemės sklypą.“

2.8. „Vadovaujantis 2012-10-22 atsakyme Nr. (32-07.19) 8-2499 nurodytomis rekomendacijomis, 2016 m. kreipiausi į Bendrovę dėl prisijungimo sąlygų išdavimo. 2016-01-20 Bendrovė išdavė man prisijungimo sąlygas Nr. 54-97, kuriose nurodė pagrindinę sąlygą – „gauti žemės naudotojų sutikimą komunikacijų klojimui“. Nors, kaip jau minėta, sutikimo negaliu gauti, nes tokio sutikimo Žemės savininkai neduoda. Taigi man buvo išduotos prisijungimo sąlygos, kurios realiai negalėjo būti įgyvendinamos ir tai Bendrovei buvo žinoma.“

2.9. „2019 m. kreipiausi pakartotinai į Bendrovę dėl nuotekų šalinimui prisijungimo sąlygų išdavimo ir 2019-08-22 gavau prisijungimo sąlygas Nr. 54-2131, kuriose Bendrovė nurodė vėl analogišką sąlygą – „gauti žemės naudotojų sutikimą komunikacijų klojimui“, kai šios sąlygos įgyvendinti neturiu jokių galimybių.“

2.10. „2020 m. Bendrovės internetiniame tinklalapyje pasirodė informacija, jog Bendrovė vykdo projektą „Vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra Kaune“ ir nuo pat projekto pradžios, 2004 m., Bendrovė jau įgyvendino keletą etapų ir šiuo metu gyventojus ragina jungtis prie naujai paklotų tinklų. Pateiktoje informacijoje nurodoma, jog šis projektas yra finansuojamas Europos Sąjungos Sanglaudos fondo lėšomis. Taip pat nurodoma, jog neprisijungus prie centralizuotos nuotekų sistemos arba prisijungus, bet to neįregistravus, bus tikrinama, ar gyventojas pasirinktas nuotekų tvarkymo būdas atitinka Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus reikalavimus.“

Nustačius pažeidimų gyventojams [bus] taikomos atitinkamos sankcijos pagal galiojančius LR teisės aktus [...].“

2.11. „Atsižvelgiant į tai, 2020-06-29 kreipiausi į Bendrovę prašydamas privesti nuotekų tinklus iki mano sklypo ribos, kaip buvo skelbiama internetiniame Bendrovės tinklalapyje, arba nurodyti, kokios man yra galimybės prisijungti prie centralizuotų nuotekų tinklų Namų valdos adresu. Tačiau 2020-08-31 raštu Nr. (32-07.19) 08-2037-2020 Bendrovė nurodė, jog nuotekų tinklų įrengimas iki mano sklypo ribos, vadovaujantis patvirtintu ES skiriamų lėšų finansavimo aprašu, esą yra ekonomiškai nepagrįstas, viršija leistiną investicijų dydį, tenkantį vienam gyventojui, todėl buities nuotekų privedimo iki mano sklypo ribos į tinklų projektus įtraukti esą nėra galimybės.“

2.12. „2020-09-16 kreipiausi į Savivaldybės administracijos Miesto tvarkos skyrių, tačiau šis skyrius man 2020-09-17 pateikė analogišką atsakymą, kurį jau buvo pateikusi Bendrovė.“

2.13. „Maža to, 2020-10-06 iš Bendrovės gavau raštą Nr. (32-08.82) 08-771-2020, kuriuo man liepiama pasiaiškinti, kaip aš tvarkau nuotekas, esu raginamas jungtis prie centralizuotų nuotekų tinklų, man yra grasinama baudomis.“

2.14. „Atsižvelgiant į tai, jog man nebuvo įvestos nuotekos remiantis tuo, jog tai pagal ES skiriamų lėšų finansavimo aprašą esą nėra ekonomiškai pagrįsta, esu toliau net aktyviai raginamas jungtis prie centralizuotų nuotekų tinklų ir pats dar aktyviau to siekiu, 2020-10-13 pateikiu Bendrovei prašymą surasti būdą, kaip man prisijungti prie centralizuotų nuotekų tinklų. Kadangi pagal Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo (toliau – GVTNTĮ) 12 straipsnio 2 dalį savivaldybių institucijos turi siekti, kad pagal geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus visi savivaldybės gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas. Aglomeracijose turi būti planuojamos centralizuotosios geriamojo vandens tiekimo ir centralizuotosios nuotekų surinkimo sistemos. Maža to, GVTNTĮ 16 str. 13 d. nurodyta, jog nuotekų tvarkymo infrastruktūros susijusias išlaidas apmoka geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, vykdantys viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą. Taigi jei lėšų neįmanoma gauti iš ES, nes tai neatitinka ES skiriamų lėšų finansavimo aprašo nuostatų, tai nuotekų tvarkytojas, šiuo atveju Bendrovė, turi ieškoti savo lėšų.“

2.15. „Kadangi į 2020-10-13 prašymo kopijas įtraukiau ir Kauno miesto savivaldybės administracijos Miesto tvarkos skyrių, tai 2020-10-15 šis man pateikė atsakymą, kuriame nurodyta, jog: „jeigu Jūsų netenkina išduotos techninės sąlygos arba norite jas pakeisti, prašome kreiptis raštu į Bendrovę ir Jums pagal galimybes pakeis technines sąlygas naujomis“.“

2.16. „2020-10-29 iš Bendrovės gavau atsakymą Nr. (32-07.19) 08-2668-2020, jog: „<...> Namų valda yra dideliu atstumu nutolęs nuo Bendrovei priklausančių buities nuotekų tinklų, esančių Gatvėje ties pravažiavimu tarp sklypų <...> ir Nr. <...>. Bendrovė neturi informacijos apie tai, kad prie prašomų įrengti nuotekų tinklų pageidautų prisijungti daugiau gyventojų, todėl tinklų įrengimas iki Jūsų nurodytos teritorijos, šiuo atveju vieno sklypo, viršija leistiną investicijos dydį, tenkantį vienam gyventojui, yra ekonomiškai nepagrįstas ir todėl buities nuotekų tinklų privedimo iki Jūsų sklypo į tinklų plėtros projektus įtraukti nėra galimybės“. Negana to, 2020-11-03 iš Bendrovės gavau dar vieną atsakymą Nr. (32-07.19) 08-2702-2020, kuriame nurodyta, jog: „<...> sklypui – Namų valdai 2019-08-22 išduotų prisijungimo sąlygų Nr. 54-2131 keisti nereikia, jei buitinių nuotekų tinklai bus klojami ir per valstybinę žemę“.“

2.17. „Taigi iš visų šių Bendrovės ir Savivaldybės administracijos Miesto tvarkos skyriaus atsakymų, akivaizdu, jog aš esu raginamas jungtis prie centralizuotų nuotekų tinklų, tačiau man nėra sudaroma reali galimybė tai padaryti, nebent prie centralizuotų nuotekų tinklų prisijungčiau vien savo lėšomis, tačiau aš tokių lėšų neturiu. Pagal teisinį reglamentavimą mane prijungti prie centralizuotų nuotekų tinklų turi būtent nuotekų tvarkytojas ir netgi privalo finansuoti prisijungimo išlaidas, tam net yra skiriamos ES lėšos.“

2.18. „mano Namų valda nėra nutolusi nuo Gatvės ir nėra koks nors visiškai atokus vienkiemis. Mano Namų valda yra antroje prie Gatvės išsirikiavusių namų valdų eilėje, tankaus

užstatymo ir yra Kauno miesto teritorijoje (!). Privedant nuotekų tinklus iki mano sklypo ribos [...], per valstybinę žemę, atstumas sudarytų vos 100 metrų. [...]. Kuo remiantis Bendrovė 100 metrų laiko per dideliu atstumu, jog galima būtų nuvesti nuotekų tinklus, man nėra žinoma, kadangi jokie teisės aktai tokių atstumų nereglamentuoja, taip pat ir ekonominio naudingumo. Tai vien Bendrovės ir Savivaldybės, kurios valdoma yra Bendrovė, subjektyvus vertinimas.“

2.19. „Atsižvelgiant į tai, kad inžinerinių tinklų plėtra Kauno miesto teritorijoje pagal savivaldybės Plėtros planą buvo numatyta net trimis etapais ir vykdant II etapą man, kaip Gatvės gyventojui, turėjo būti įrengtas prisijungimas prie centralizuotų nuotekų tinklų, akivaizdu, jog ES lėšos buvo panaudotos visiškai kitiems tikslams, galimai neskaidriu būdu, kuriam visiškai pritaria Savivaldybė. Kaip jau minėta, šiuo metu jau yra vykdomas net III Plėtros plano etapas, kai tinkamai nėra įgyvendintas II etapas. Todėl akivaizdu, jog Bendrovė investuoja ES lėšas į projektus, kur net nėra gyventojų ir ar, tikėtina, lėtesnė miesto plėtra, tuo tarpu atsisakydama esamus realius vartotojus aprūpinti itin būtinomis nuotekų tvarkymo paslaugomis.“

2.20. „Bendrovė lėšų prijungti mane prie centralizuotų nuotekų tinklų tikrai turi. Kaip antai, pagal 2020-02-04 Savivaldybės tarybos sprendimą Nr. T-9 „Dėl UAB „Y“ 2020–2022 metų veiklos ir plėtros plano“, nuotekų infrastruktūros tvarkymui yra skiriama net 70 000 Eur lėšų.“

2.21. „aš visada norėjau ir šiuo metu noriu kaip įmanoma greičiau prisijungti prie centralizuotų miesto nuotekų tinklų, o ne nuotekas tvarkyti individualiai, kadangi dėl to patiriu didelių išlaidų. [...]. Taigi iki šiol nėra sudaryta man realios galimybės prisijungti prie centralizuotų nuotekų tinklų ir aš dėl Bendrovės ir Savivaldybės neveikimo, akivaizdaus biurokratizmo, kai į mano teikiamus raštus nėra pateikiama aiškaus atsakymo arba pateikiamas atsakymas akivaizdžiai prieštarauja teisėms aktams, neatitinka realios situacijos, esu priverstas nuotekas tvarkyti individualiai bei patirti dėl to didžiules išlaidas, kurių man niekas nekompensuoja. Pastebėtina, jog ne aš turiu ieškoti galimybių, kaip man tvarkyti nuotekas, o tai turi daryti paskirtas nuotekų tvarkytojas Kauno mieste – Bendrovė, kurį tuo tikslu ir paskyrė Kauno miesto savivaldybė.“

3. Pareiškėjas Skunde prašo: „atlikti tyrimą dėl Bendrovės ir Savivaldybės galimai neteisėtų veiksmų vykdant 2010 m. Kauno miesto savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialųjį planą, pagal kurį tik Gatvės pirmos eilės gyventojai buvo prijungti prie centralizuotų nuotekų tinklų; atlikti tyrimą dėl galimai neskaidraus Europos Sąjungos Sanglaudos fondo lėšų panaudojimo įrengiant centralizuotus nuotekų tinklus Gatvėje; ištirti, ar Bendrovė ir Savivaldybės administracijos Miesto tvarkos skyrius teisėtai atsisako prijungti mano Namų valdą prie centralizuotų nuotekų tinklų Kauno mieste.“

4. Iš Skundo tyrimui pateiktų dokumentų nustatyta:

4.1. *Pareiškėjo 2020-09-16 rašte* teigiama, kad kreipiasi į Aplinkos ministeriją, tačiau kaip adresatas nurodyta Savivaldybė.

Rašte, be kitų aplinkybių, taip pat rašoma:

„mums 2020-08-31 raštu [...] vėl buvo atsisakyta [Bendrovės] nutiesti nuotekų tinklus dėl ekonominio nepagrįstumo, neva sklypas yra dideliu atstumu nutolęs nuo Bendrovei priklausančių buitės nuotekų tinklų.“

Bendrovė nei internetiniame tinklalapyje, nei 2020-08-31 rašte [...] neišskiria atstumų ekonominio pagrįstumo, tačiau atsisakymą grindžia „dideliu atstumu“. Tokio pobūdžio atsisakymas panašus į korupcijos požymius.

Atkreipiamė dėmesį, jog mūsų Namų valda nėra nutolusi nuo Gatvės ir nėra vienkiemis, mūsų Namų valda yra antroje prie Gatvės išsirikiavusių namų valdų eilėje, tankaus užstatymo ir yra Kauno miesto teritorijoje. Bendrovė nuotekų tinklus matuoja „dideliu atstumu“, tačiau nenurodo tikslaus atstumo, kuris rodo realią vietovės padėtį. Privedant nuotekų tinklus iki sklypo ribos, Namų valdos, per valstybinę žemę, nepažeidžiant privačių namų valdų savininkų teisių juos apeinant, nuotekų tinklai yra nutolę nuo Bendrovės priklausančių buitės nuotekų tinklų apie 100 metrų.

Vertinant tai, kad Sutarties [2011-12-30 projekto finansavimo ir administravimo sutartis;

toliau vadinama – Projekto finansavimo ir administravimo sutartis arba Sutartis] pasirašymo metu buvo įskaičiuoti visi į nuotekų infrastruktūros plėtrą patenkantys gyventojai, tame tarpe ir konkrečiai Gatvės pirmoje ir antroje eilėje išsirikiavusių namų gyventojai, kuriuos Kauno miesto savivaldybės Specialiuoju planu buvo numatyta aprūpinti nuotekų tvarkymo paslaugomis, bei tai, kad inžinerinių tinklų plėtra Kauno miesto savivaldybės Specialiuoju planu buvo numatyta trimis etapais, [...] mums – nuo 2012 metų laukiantiems ir siekiantiems prisijungti prie centralizuotų miesto nuotekų tinklų (realiems vartotojams) Bendrovė atsisakė privesti nuotekų tinklus iki sklypo ribos, motyvuojant tuo, jog mes esame nutolę nuo Gatvės ir yra nenaudinga mums, realiems vartotojams, sudaryti sąlygas prisijungti prie nuotekų tinklų. Darytina išvada, kad Projekto finansavimas ir ES skirtos lėšos mums nepriklauso.

Akivaizdu, kad nei I-uoju nei II-uoju, nei III-uoju projekto įgyvendinimo etapais Bendrovė, nesudarę mums galimybės prisijungti prie nuotekų tinklų, panaudojo tam skirtas lėšas kitiems tikslams. [...].

Pakartotinai atkreipiame dėmesį, kad UAB „Y“ investuoja ES lėšas į projektus, kur net nėra gyventojų ir ar tikėtina lėtesnė miesto plėtra, tuo tarpu atsisakydami esamus realius vartotojus aprūpinti taip būtinomis nuotekų tinklų paslaugomis.

Bendrovė nepagrįstai atsisako nutiesti nuotekų tinklus iki mums priklausančios sklypo ribos, kaip esą nutolusios nuo pravesių nuotekų tinklų, atstumas yra apie 100 metrų, tačiau Bendrovė net neieško galimybių sudaryti mums sąlygas prisijungti prie nuotekų tinklų ir tiesiog atmeta prašymus, išduodami nuotekų technines prisijungimo sąlygas jungtis per kitiems asmenims priklausančius žemės sklypus. Tai kelia pagrįstą įtarimą, kad Bendrovė jau panaudojo ES skirtas lėšas kitiems tikslams, palikdami mūsų Namų valdą be jokios galimybės prisijungti prie nuotekų tinklų, nors, pateikiant paraišką dėl ES sanglaudos fondo finansavimo, mūsų Namų valda taip pat buvo įtraukta į nuotekomis aprūpinančiųjų objektų sąrašus.“

4.2. Savivaldybė į Pareiškėjo 2020-09-16 prašymą atsakė: „informuojame, kad Kauno miesto teritorijoje vandentiekio, paviršinių ir buitinių nuotekų tinklų tvarkytojais Kauno miesto savivaldybės tarybos sprendimu paskirta UAB „Y“. Bendrovė vykdo esamų tinklų priežiūrą ir remontą, rengia naujus tinklus ir išduoda technines sąlygas vartotojams naujų tinklų pasijungimui.

Kaip mus informavo Bendrovė, Jūsų sklypas [Namų valda] *yra dideliu atstumu* nutolęs nuo centralizuotų Bendrovei priklausančių tinklų, todėl, vadovaujantis patvirtintu ES skiriamų lėšų finansavimo aprašu, tinklų įrengimas iki Jūsų sklypo viršija leistiną investicijos dydį, tenkanti vienam gyventojui, ir yra ekonomiškai nepagrįstas, todėl į tinklų plėtros projektus įtraukti nėra galimybės.“

4.3. Bendrovė 2020-10-06 Pareiškėjui pateikė Pranešimą dėl nuotekų tvarkymo, kuriame nurodė: „Pagal viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo Bendrovės turimą informaciją, Jūs savo gyvenamojo namo adresu [Namų valda] nuotekų valymo sistemos nesate prisijungę prie centralizuotų nuotekų tinklų, vadinasi, nuotekas tvarkote individualiai. Siekdami nustatyti, ar užtikrinate individualiųjų nuotekų tvarkymą pagal teisės aktų reikalavimus, prašome iki 2020-10-23 imtinai pateikti įrodymus, kad Jūsų individualiuose nuotekų rezervuaruose esamos nuotekos tvarkomos tinkamai, t. y. pateikti paskutiniųjų, 24 mėnesių laikotarpio: 1) sutartį (-is) su individualiųjų nuotekų transportavimo (išvežimo) paslaugų teikėjais; 2) apmokėjimą už šias paslaugas įrodančius dokumentus. [...]. Paaiškiname, kad, nepateikus dokumentų apie tinkamą nuotekų tvarkymą iki 2020-10-23, informuosime Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Kauno valdybą tyrimui pagal kompetenciją dėl galimos aplinkos taršos atlikti. Primename, kad asmenų, individualiai tvarkančių nuotekas, teises ir pareigas nustato Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 23 straipsnis.

Aplinkosauginiams reikalavimams griežtėjant, esate kviečiami prisijungti prie centralizuotų nuotekų tinklų Kauno mieste. [...].“

4.4. Pareiškėjas 2020-10-13 prašymu kreipėsi į Bendrovę, nurodydamas:

„2014-06-12 Bendrovė informavo, jog Namų valdai bus įrengtas atskiras nuotekų išvadas prie <...>, Kaunas, namo sklypo ribos ties servitutiniu įvažiavimu į Namų valdą.

2019-08-22 Pareiškėjui buvo išduotos prisijungimo sąlygos Nr. 54-2131 (toliau – Prisijungimo sąlygos), pagal kurias leista Namų valdos ūkio-buities nuotekų tinklus jungti prie esamos d160 ūkio-buities nuotekų linijos Gatvėje. Prisijungimo sąlygose nurodyta, jog, klojant tinklus ne savininkui priklausančioje žemėje, reikia gauti žemės naudotojų sutikimą komunikacijų klojimui.

Atsižvelgiant į tai, Pareiškėjas kreipėsi į gretimo žemės sklypo [...] savininkus dėl sutikimo tiesti komunikacijas per jų nuosavybės teise priklausančią žemės sklypą, tačiau iš jų negavo sutikimo [...].

Kitas Pareiškėjui žinomas būdas, kaip jis galėtų prisijungti prie centralizuotų nuotekų tinklų, yra komunikacijų tiesimas per valstybinę žemę, apeinant privačių žemės savininkų sklypus. Šiuo atveju atstumas nuo sklypo ribos [Namų valdos] iki Bendrovei priklausančių nuotekų tinklų linijos yra tik apie 100 m, kas tikrai nesudarytų didelės komunikacijų nutiesimo kainos. [...].

Svarbu pažymėti tai, jog Pareiškėjas visada norėjo ir šiuo metu nori kaip įmanoma greičiau prijungti prie centralizuotų miesto nuotekų tinklų [...]. [...] iki šiol nėra sudaryta realios galimybės Pareiškėjui prisijungti prie centralizuotų nuotekų tinklų ir jis dėl to yra priverstas nuotekas tvarkyti individualiai [...]. Pastebėtina, jog ne Pareiškėjas turi ieškoti galimybių, kaip jam tvarkyti nuotekas, o paskirtas nuotekų tvarkytojas Bendrovė. Maža to, jungtis prie centralizuotų nuotekų tinklų Pareiškėją ragina tiek Bendrovė, tiek Savivaldybė. [...]. Todėl atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, prašome: 1. Remiantis GVTNTĮ 16 straipsnio 13 dalies nuostatomis, išduoti Pareiškėjui naujas prisijungimo sąlygas Namų valdos ūkio-buities nuotekų tinklus jungti prie centralizuotų miesto nuotekų tinklų per valstybinę žemę. 2. Netenkinus pirmojo prašymo, nurodyti alternatyvias galimybes (ne per privačius sklypus) Namų valdos ūkio-buities nuotekų tinklus prijungti prie centralizuotų buitinių nuotekų tinklų Kauno mieste.“

4.5. *Bendrovė 2020-11-03 raštu* Pareiškėjui atsakė, kad Namų valdai 2019-08-22 išduotų prisijungimo sąlygų „keisti nereikia, jei buitinių nuotekų tinklai bus klojami ir per valstybinę žemę“.

4.6. *Bendrovė 2020-10-29 raštu* Pareiškėjui atsakė: „Pakartotinai informuojame, kad Namų valda yra dideliu atstumu nutolęs nuo Bendrovei priklausančių buities nuotekų tinklų, esančių Gatvėje ties privažiavimu tarp sklypų [...]. Bendrovė neturi informacijos apie tai, kad prie prašomų įrengti buitinių nuotekų tinklų pageidautų prisijungti daugiau gyventojų, todėl tinklų įrengimas iki Jūsų nurodytos teritorijos, šiuo atveju vieno sklypo, viršija leistiną investicijos dydį, tenkantį vienam gyventojui, yra ekonomiškai nepagrįstas ir todėl buities nuotekų tinklų privedimo iki Jūsų sklypo į tinklų plėtros projektus įtraukti nėra galimybės.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

5. Seimo kontrolierė, siekdama išsiaiškinti Pareiškėjo nurodytas aplinkybes, kreipėsi į Savivaldybę, Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją, prašydama pateikti paaiškinimus dėl Skundo teiginių bei atsakyti į klausimus.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

6. *Savivaldybė pateikė* Bendrovės (ne savo) paaiškinimus, iš kurių nustatyta:

6.1. „informuojame, kad Kauno miesto savivaldybės taryba 2015 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. T-491 „Dėl viešojo geriamojo vandens tiekėjo, nuotekų tvarkytojo ir paviršinių nuotekų tvarkytojo paskyrimo“ paskyrė Bendrovę viešojo geriamojo vandens tiekėja ir nuotekų tvarkytoja ir pavedė viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje vykdyti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą. Su Jūsų raštu supažindinta Bendrovė informavo, kad su Pareiškėjo skunde išdėstytomis aplinkybėmis nesutinka ir teikia šiuos paaiškinimus.“

6.2. „Bendrovė akcentuoja tai, kad tinkamai įgyvendina visas „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme (toliau GVTNTĮ) įtvirtintas funkcijas ir pareigas, įskaitant, bet

neapsiribojant GVTNTĮ 12 str. 2 d bei 16 str. 13 d., tačiau Pareiškėjas teigia priešingai ir sau palankiu būdu interpretuoja GVTNTĮ nuostatas.

GVTNTĮ 12 str. 2 d. nurodyta, jog savivaldybių institucijos turi siekti, kad pagal geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus visi savivaldybės gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas. Aglomeracijose turi būti planuojamos centralizuotos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo (surinkimo) sistemos, išskyrus atvejus, nurodytus šio straipsnio 3 dalyje. Kaip matyti iš GVTNTĮ 12 str. 2 d. reguliavimo, šiame įstatyme nenurodyta besąlyginė, imperatyvi savivaldybių institucijų (šiuo atveju – Bendrovės) pareiga kiekvieną gyventoją, nepriklausomai nuo jokių aplinkybių, prijungti prie centralizuotų vandentiekio ir nuotekų tvarkymo tinklų. Priešingai – GVTNTĮ 12 str. 2 dalyje įtvirtintas savivaldybių institucijų siekis, kad visi savivaldybės gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas.“

6.3. „Bendrovė tinkamai įgyvendina GVTNTĮ 12 str. 2 d. nuostatas ir nuolat sistemingai ir nuosekliai siekia, kad kuo daugiau Kauno miesto ir Kauno rajono dalies gyventojų turėtų galimybes prisijungti prie centralizuotų vandentiekio ir nuotekų tinklų, t. y. nuolat vykdo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimą ir plėtrą.“

6.4. „Pareiškėjas skunde teigia, kad pagal GVTNTĮ 16 str. 13 d. Bendrovė tariamai privalo bet kokių atveju finansuoti Pareiškėjo reikalavimą dėl prijungimo prie centralizuotų nuotekų tinklų, tačiau tokia besąlyginė pareiga nėra įtvirtinta GVTNTĮ 16 str. 13 d. [...].

Kaip matyti iš GVTNTĮ 16 str. 13 d., teisinio reguliavimo pirmoje eilėje reguliuojamas būtent geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros, vandentiekio įvadų ir (arba) nuotekų išvadų įrengimo galimumo klausimas, kaip toks geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, vandentiekio įvadai ir nuotekų išvadai įrengiami viešojoje geriamojo vandens tiekimo teritorijoje (valstybės ar savivaldybės teisėtais pagrindais naudojamoje teritorijoje), o tik po to reguliuojamas apmokėjimo klausimas. Kitaip tariant, priešingai nei GVTNTĮ 16 str. 13 d. nuostatas interpretuoja pareiškėjas. Pareiga geriamojo vandens tiekėjui apmokėti nuotekų tvarkymo infrastruktūros išlaidas, kai infrastruktūros įrengimas yra galimas, negali būti interpretuojama kaip įpareigojanti privesti nuotekų tinklus prie kiekvieno namų ūkio, jeigu toks prijungimas yra negalimas dėl objektyvių priežasčių ar nesuderinamas su įstatymiškai apibrėžtu ekonominio naudingumo kriterijumi bei su racionalaus lėšų panaudojimo tikslu.

Pagal GVTNTĮ 12 str. 2 d. ir 16 str. 13 d. nuostatas Bendrovė privalo aktyviai siekti, kad visi savivaldybės gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir individualiai tvarkyti nuotekas, bet įmonė neprivalo bet kokiomis aplinkybėmis ir sąlygomis, neatsižvelgdama nei į ekonomiškumo principą, nei į kitas objektyvias priežastis, kiekvieną gyventoją prijungti prie centralizuotų vandentiekio ir nuotekų tinklų. Taigi, Bendrovė tinkamai įgyvendina GVTNTĮ įtvirtintas pareigas, o Pareiškėjas, teigdamas priešingai, netinkamai aiškina ir taiko GVTNTĮ reguliavimą.“

6.5. „Bendrovė nurodo, kad nuotekų tinklai iki Pareiškėjo nuosavybės teise valdomo sklypo, Namų valdos ribos, iki šiol nėra atvesti ne dėl Bendrovės netinkamo GVTNTĮ įgyvendinimo, neteisėtų veiksmų ar neveikimo, bet dėl išimtinai objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo Bendrovės.“

6.6. „GVTNTĮ 16 str. 13 d. įtvirtinta nuostata, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, vandentiekio įvadai ir (arba) nuotekų išvadai įrengiami viešojoje geriamojo vandens tiekimo teritorijoje (valstybės ar savivaldybės teisėtais pagrindais naudojamoje teritorijoje) iki abonentui ir (arba) vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribos (vandentiekio šulinys, nuotekų priėmimo šulinys, nuotekų siurblinė (esant slėginei nuotekų linijai), individualaus namo nuotekų valykla, sklypo riba ar statinio arba

daugiabučio namo įvadas, nuotekų išvadas), esantys arčiausiai prie viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros.

GVNTNTĮ 6 str. 8 p. nurodo, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija nustato Naujų abonentų ir vartotojų prijungimo prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros reikalavimus. Lietuvos Respublikos aplinkos ministras 2015 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. D 1-500 „Dėl naujų abonentų ir vartotojų prijungimo prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros reikalavimų patvirtinimo“ patvirtino Naujų abonentų ir vartotojų prijungimo prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros reikalavimus (toliau – Reikalavimai), kurie nustato, įskaitant, bet neapsiribojant, naujų abonentų ir vartotojų geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų išleidimo komunikacijų, geriamojo vandens naudojimo ir (arba) nuotekų tvarkymo įrenginių prijungimo prie geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros tvarką ir sąlygas.

Reikalavimų 13 str. nurodyta, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, vandentiekio įvadus ir (arba) nuotekų išvadus įrengia geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, vykdantys viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą, viešojoje geriamojo vandens tiekimo teritorijoje (valstybės ar savivaldybės teisėtais pagrindais naudojamoje teritorijoje) iki abonentui ir (ar) vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribos (vandentiekio šulinys, nuotekų priėmimo šulinys, nuotekų siurblynė (esant slėginei nuotekų linijai), individualaus namo nuotekų valykla, sklypo riba ar statinio arba daugiabučio namo įvadas, nuotekų išvadas), esantys arčiausiai prie viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros.

Taigi, tiek iš GVTNTĮ 16 str. 13 d., tiek iš Reikalavimų 13 str. reguliavimo, Bendrovė, kaip geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, turi teisę geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, vandentiekio įvadus ir (arba) nuotekų išvadus rengti (įrengti) tik viešojoje teritorijoje, t. y. valstybės ar savivaldybės teisėtais pagrindais naudojamoje teritorijoje, bet jokia būdu ne privačiai valdomoje teritorijoje (žemės sklype), jeigu tam nėra suteiktas privataus žemės sklypo (teritorijos) savininko leidimas (sutikimas). Kitaip tariant, Bendrovė neturi nei teisės, nei, tuo labiau, pareigos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, vandentiekio įvadus ir (arba) nuotekų išvadus savavališkai įrenginėti privačiose teritorijose (privačiose žemės sklypų valdose).“

6.7. „Šiuo konkrečiu atveju, Bendrovė dar kartą akcentuoja, kad vandentiekio ir nuotekų surinkimo tinklai buvo nutiesti Gatvėje ir vandentiekio įvadais ir nuotekų išvadais per viešąją teritoriją buvo atvesti iki šioje gatvėje esančių namų. Tuo tarpu Pareiškėjo Namų valdą nuo viešosios teritorijos (Gatvės, kurioje nutiesti tinklai) skiria privatus žemės sklypas, esantis adresu <...>. Tam, kad Bendrovė galėtų privesti nuotekų išvadus iki Pareiškėjo Namų valdos ribos, išvadais turėtų būti tiesiami per privatą žemės sklypą <...>, tačiau pagal Registrų centro kaupiamus duomenis Bendrovė nustatė, kad Pareiškėjo naudai žemės sklype <...> nėra nustatytas servitutas vandentiekio ar nuotekų tinklų tiesimui. Pabrėžtina, kad ir pats Pareiškėjas skunde nurodė (patvirtino), kad žemės sklypo <...> savininkas nedavė leidimo Pareiškėjui tiesti vandentiekio ar nuotekų tinklus per jam nuosavybės teise priklausančio žemės sklypo ribą.“

6.8. „Kadangi Pareiškėjui nėra nustatytas servitutas tinklų tiesimui žemės sklype <...>, o nurodyto sklypo savininkas neduoda tokio sutikimo (leidimo), Bendrovė nei pagal GVTNTĮ 16 str. 13 d., nei pagal Reikalavimų 13 str., nei pagal kitą teisės aktą neturi jokios teisės Pareiškėjo naudai nuotekų surinkimo įvadus atvesti per privatą žemės sklypą.“

6.9. „Bendrovė pažymi, kad tuo atveju, jeigu būtų išspręstas ginčas tarp Pareiškėjo ir žemės sklypo <...> savininko, ir pareiškėjo naudai būtų nustatytas servitutas vandentiekio ir (ar) nuotekų tinklų tiesimui, Bendrovė turėtų galimybę privesti nuotekų surinkimo išvadą iki Pareiškėjo žemės sklybo ribos.“

6.10. „Pareiškėjas skunde taip pat deklaratyviai teigia, kad nuotekų išvadas iki jo žemės sklypo ribos galėtų būti privestas per valstybinę žemę, nes atstumas nuo Gatvėje įrengtų tinklų iki Pareiškėjo žemės sklypo būtų tik 100 metrų, kas tariamai nesudarytų didelių kaštų. Tačiau Bendrovė negali sutikti su tokia Pareiškėjo pozicija. Bendrovė nurodo, kad šiuo konkrečiu atveju nuotekų išvado privedimas iki Pareiškėjo žemės sklypo ribos per valstybinę žemę negali būti finansuojamas išimtinai valstybės lėšomis, kadangi neatitinka ekonomiškumo kriterijaus, t. y. viršija vienam gyventojui galimą skirti investicijų sumą.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. DI-717 patvirtinto 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.3.2-APVA-R-014 priemonės „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra, įmonių valdymo tobulinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 (toliau – Aprašas) 31 p. tiksliai, aiškiai ir nedviprasmiškai nurodyta, kad, įgyvendinant geriamojo vandens tiekimo tinklą ir (ar) nuotekų surinkimo tinklą naujos statybos projektus, investicijos dydis (vertinama tik rangos darbų suma) vienam gyventojui negali viršyti 4 344 eurų (keturių tūkstančių trijų šimtų keturiasdešimt keturių eurų).

Šiuo konkrečiu atveju, nuotekų surinkimo išvado privedimas iki Pareiškėjo žemės sklypo ribos per valstybinę žemę (100 metrų) **neabejotinai viršytų Aprašo 31 p. nurodytą vienam gyventojui galimą skirti investicijų sumą, todėl būtų neekonomiškas ir negalimas.**“

6.11. „Jeigu Pareiškėjas savo lėšomis padengtų skirtumą tarp Aprašo 31 p. nurodytos vienam gyventojui galimų skirti lėšų (investicijų) sumos ir faktinės nuotekų išvado per valstybinę žemę atsivedimo sumos, nuotekų išvadas galėtų būti vedamas ir per valstybinę žemę.“

6.12. „Priešingai nei skunde išimtinai deklaratyviai ir iškraipydamas faktines aplinkybes, teigia Pareiškėjas, Bendrovė jam niekada nesuteikė nepagrįstų lūkesčių, kad iki Pareiškėjo sklypo ribos besąlygiškai ir nemokamai bus atvestas atskiras nuotekų išvadas.“

6.13. „Pareiškėjas skunde nurodo, kad 2014 m. birželio 12 d. gavo Bendrovės raštą Nr. (32-07.19)8-1568, kuriame Bendrovė tariamai nurodė, kad „namų valdai adresu <...>, Kaunas, bus įrengtas atskiras nuotekų išvadas“. Tačiau Pareiškėjas cituoja tik dalį Bendrovės rašto, siekdamas sudaryti įspūdį, kad Bendrovė besąlygiškai įsipareigojo Pareiškėjui įrengti atskirą nuotekų išvadą. Bendrovė, siekdama maksimalaus aiškumo ir tikslumo, kartu su šiais paaiškinimais teikė 2014 m. birželio 12 d. raštą Nr. (32-07.19)8-1568, kuriame tiksliai, aiškiai ir nedviprasmiškai nurodė, kad „<...> <...> bus įrengtas atskiras nuotekų išvadas prie <...> namo sklypo ribos ties servitutiniu įvažiavimu į valdą <...>“. Taigi, Bendrovė nurodė, kad nuotekų išvado įrengimui per žemės sklypą <...> yra reikalingas servitutas. Tačiau, kaip jau nurodyta šiuose paaiškinimuose, toks servitutas iki šiol nėra nustatytas ir tai nepriklauso nuo Bendrovės kompetencijos, valios ar veiksmų.“

6.14. „Nuo pat 2014 metų iki šiol Bendrovė laikėsi nuoseklios pozicijos ir visą laiką informavo Pareiškėją, kad nuotekų išvado atvedimui per žemės sklypą <...> yra reikalingas servitutas ir /ar savininko sutikimas.“

6.15. „Bendrovė nuo pat 2014 m. iki šiol Pareiškėjui nuosekliai teikė informaciją, kad nuotekų išvado privedimui prie Pareiškėjo žemės sklypo ribos per žemės sklypą <...> yra reikalingas nurodyto privataus žemės sklypo savininko sutikimas / nustatytas servitutas.“

6.16. „Bendrovė šiai dienai neturi objektyvios galimybės viešosiomis lėšomis iki Pareiškėjo žemės sklypo ribos privesti nuotekų išvadą. Tai galėtų būti padaryta Pareiškėjui gavus žemės sklypo <...> savininko sutikimą (nustačius servitutą) arba finansiškai prisidedant prie nuotekų išvado atvedimo per valstybinę žemę. Tačiau nurodytos aplinkybės jokių būdu nepanaikina Pareiškėjo pareigos užtikrinti tinkamą individualų nuotekų tvarkymą.“

6.17. „GVTNTI 23 str. 2 d. nurodyta, kad asmenys, individualiai išgaunantys ir naudojantys geriamąjį vandenį ir (arba) individualiai tvarkantys nuotekas, privalo, įskaitant, bet neapsiribojant, siekiant užtikrinti individualių nuotekų tvarkymo kontrolę, teikti informaciją apie nuotekų valymo (arba) kaupimo įrenginius aplinkos ministro nustatyta tvarka (GVTNTI 23 str. 2 d.

3 p.); užtikrinti individualiųjų nuotekų valymo įrenginių priežiūrą (eksploataciją) Nuotekų tvarkymo reglamente nustatyta tvarka, kai tokie įrenginiai įrengti ir naudojami, ir sudaryti viešąją sutartį su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju arba nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiu asmeniu dėl nuotekų ir (arba) nuotekų valymo metu susidarančių atliekų (dumblo) transportavimo į geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo valdomus nuotekų valymo įrenginius ir (arba) sudaryti sutartį dėl individualių nuotekų valymo ar kaupimo įrenginių priežiūros su nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginius prižiūrinčiu asmeniu, sudariusiu ir turinčiu galiojančią sutartį su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju dėl nuotekų perteklinio dumblo perdavimo geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui (GVTNTĮ 23 str. 2 d. 3 p.); atiduoti nuotekas ir (arba) nuotekų valymo metu susidarančias atliekas (dumblą) geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui arba geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nurodytam nuotekas transportuojančiam asmeniui arba individualiųjų nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginių priežiūrą vykdančiam asmeniui, sudariusiam ir turinčiam galiojančią sutartį su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju dėl nuotekų perteklinio dumblo perdavimo geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui. [...]. Bendrovė, atsižvelgdama į nurodytą teisinį reguliavimą bei turėdama informaciją, kad Pareiškėjas nėra prisijungęs prie centralizuotų nuotekų surinkimo tinklų, pagrįstai ir teisėtai 2020 m. spalio 6 d. raštu Nr. (32-08.82) 08-771-2020 paprašė Pareiškėjo pateikti informaciją apie tvarkomas nuotekas. Tačiau, priešingai nei skunde teigia Pareiškėjas, jam jokių būdu nebuvo grasinama. Bendrovė pabrėžia, kad tokios informacijos buvo ir yra prašoma ne išimtinai iš Pareiškėjo, bet iš visų gyventojų, kurie, Bendrovės turimais duomenimis, nėra prisijungę prie centralizuotų nuotekų surinkimo tinklų.“

6.18. „[...] Bendrovė nuo pat 2014 m. nuolat su juo bendravo, informavo apie visas galimas alternatyvas prisijungti prie centralizuotų nuotekų tinklų, atsakinėjo į visas Pareiškėjo užklausas ir teikė jam prašomą informaciją. Bendrovė nuosekliai komunikavo, jog, jeigu būtų įvykdyta sąlyga gauti <...> žemės sklypo savininko sutikimą tinklų tiesimui per jo privačią nuosavybę, pareiškėjo namų valda būtų prijungta prie centralizuotų nuotekų tinklų, t. y. nuotekų išvadas būtų atvestas iki Pareiškėjo žemės sklypo ribos.“

7. *Aplinkos ministerija* Seimo kontrolierei pateikė toliau nurodytą informaciją (raštas pateiktas ir Pareiškėjui):

7.1. „Vadovaujantis Įstatymo nuostatomis geriamojo vandens išgavimą, tiekimą ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą savivaldybių teritorijose planuoja, organizuoja ir koordinuoja savivaldybių institucijos, rengdamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus (toliau – planas), kurie pagal Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme įtvirtintą pareigą turi būti pakeisti iki 2021 m. kovo 1 d.“

7.2. „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkytojas, siekdamas spręsti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros klausimus, vadovaujasi aplinkos ministro patvirtintais Naujų abonentų ir vartotojų prijungimo prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros reikalavimais.“

7.3. „Savivaldybių institucijos, vykdydamos savarankiškąsias funkcijas, nereglamentuotų sričių įgyvendinimo tvarką, tame tarpe ir tvarką, kuria vadovaujantis yra prijungiami gyventojai prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros, gali nusistatyti savarankiškai užtikrinant, kad nėra pažeidžiamas teisės aktais nustatytas reglamentavimas.“

7.4. „Aplinkos ministerija neturi teisės nurodyti savivaldybėms, kaip turi būti įgyvendintos savarankiškosios savivaldybių funkcijos ir kuriose savivaldybės teritorijose turi būti atliekama geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra. Prioritetus, kur bus vykdoma minėta infrastruktūros plėtra, nustato už geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimą atsakingos institucijos, t. y. savivaldybės. Kauno mieste įgyvendinami / baigti įgyvendinti projektai buvo finansuoti 2007–2013 m. finansavimo periodo ir 2014–2020 m. finansavimo periodo Sanglaudos fondo lėšomis, tačiau šios lėšos nėra vienintelis būdas suteikti gyventojams geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas.“

7.5. „Pareiškėjo raštuose nurodytame projekte pagal projekto sutartį nebuvo suplanuota ir į projektą įtraukta įrengti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą iki Pareiškėjo sklypo ribos. Savivaldybė ir viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas turi ieškoti geriausio būdo, kaip Pareiškėjui užtikrinti saugos ir kokybės reikalavimus atitinkančias geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas, atsižvelgiant į plane nustatytą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo būdą.“

7.6. „Aplinkos ministerija 2020 m. rugsėjo 16 d. ir 2020 m. lapkričio 11 d. gavo Pareiškėjo raštus. Atsakymas į abu Pareiškėjo raštus buvo išsiųstas 2021m. sausio 18 d., rašto registracijos Nr. (10)-D8(E)-306.“

7.7. Ministerija 2021-01-18 raštu atsakė į Pareiškėjo 2020-09-16 ir 2020-11-11 prašymus:

„Aplinkos projektų valdymo agentūra (toliau – APVA) [toliau vadinama – APVA arba Agentūra] pateikė informaciją dėl Jūsų raštuose išdėstytų aplinkybių, iškeltų klausimų apie 2011 m. gruodžio 30 d. pasirašytos projekto finansavimo ir administravimo sutarties Nr. VP3-3.1.-AM-01-V-02-098/5-08 tarp APVA ir Bendrovės (toliau – sutartis) vykdymą ir įgyvendinimą. APVA informavo, kad pagal techninį projektą Gatvėje buvo nutiestos dvi nuotekų tinklų atkarpos: nuo namo Nr. <...> iki Nr. <...> ir nuo Nr. <...> iki Nr. <...>. Sklypui Nr. <...> techniniame projekte ir sutartyje išvadas nebuvo numatytas ir nebuvo įrengtas. Atsižvelgdami į APVA pateiktus duomenis, informuojame, kad projekto metu nebuvo numatyta nutiesti centralizuotos nuotekų tvarkymo infrastruktūros iki Jūsų sklypo ribos. Taip pat informuojame, kad, vadovaujantis numatyta tvarka, APVA vykdė projekto vykdymo ir įgyvendinimo priežiūrą, buvo atliktas ir patikrinimas vietoje, kurio metu nustatyta, kad Bendrovė sutartį įgyvendino tinkamai.

Atsakant į Jūsų pateiktą klausimą „Ar savivaldybės paskirtas nuotekų tvarkytojas gali atsisakyti įvesti nuotekų išvadą iki vartotojui priklausančio žemės sklypo ribos remiantis tuo, kad vartotojo žemės sklypas pernelyg nutolęs; kad tinklų įrengimas viršija leistiną investicijos dydį“, pažymime, kad pareiga geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, vandentiekio įvadus ir (arba) nuotekų išvadus įrengti viešojoje geriamojo vandens tiekimo teritorijoje iki abonentui ir (ar) vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tiekėjui buvo nustatyta patvirtinus naują Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo redakciją 2014 m. gegužės 17d.

Informuojame, kad savivaldybių institucijos, vykdydamos teisės aktuose nustatytus reikalavimus, planuoja ir organizuoja geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo (toliau GVTNT) infrastruktūros plėtrą savo teritorijose ir viešojo geriamojo vandens tiekimo regionuose rengdamos GVTNT infrastruktūros plėtros planus (toliau – planas). Šiuose planuose savivaldybės nustato viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijų ribas ir šiose teritorijose įsipareigoja teikti geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugas. Kauno miesto geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planas patvirtintas 2011-11-10 savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-634.

Atkreiptinas dėmesys, kad GVTNT įstatyme įtvirtinta savivaldybėms pareiga iki 2021 m. kovo 1 d. pakeisti planus ir juose nustatyti aglomeracijų ribas bei iš naujo įvertinti viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijas. Atsižvelgiant į tai, Kauno miesto savivaldybė turi pareigą pakeisti planą, kuriame turi būti numatytos GVTNT infrastruktūros plėtros kryptys, nurodyti šios infrastruktūros plėtros įgyvendinimo etapai (eiga, eiliškumas) ir finansavimas, o savivaldybių administracijų direktoriai ar jų įgalioti asmenys turės prižiūrėti ir užtikrinti planų sprendinių įgyvendinimą. Pažymėtina, kad plano rengimo, keitimo ir koregavimo procesai yra vieši ir visuomenė turi teisę juose dalyvauti bei teikti siūlymus dėl teritorijų planavimo dokumentų.

Informuojame, kad planai keičiami vadovaujantis GVTNT infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklėmis (toliau – taisyklės), kuriomis vadovaujantis nustatomos aglomeracijos ribos įvertinus gyventojų tankio, planuojamo miesto plėtros ir finansinius kriterijus. Finansinis kriterijus nustatomas paskaičiuojant infrastruktūros plėtros kainą vienam gyventojui. Vadovaujantis taisyklėmis, būtina įvertinti, ar nutolusių teritoriją (sklypą) ekonominiu požiūriu verta prijungti prie centralizuotos infrastruktūros, ar užtikrinti nuotekų surinkimą ir valymą atskirai. Taip pat būtina

atsižvelgti į tai, kad aglomeracijose tik išskirtiniais atvejais gali būti taikomas individualių nuotekų tvarkymas, tačiau ne daugiau kaip 2 % aglomeracijose susidarančių nuotekų arba ne daugiau kaip 2000 gyventojų ekvivalento. Apibendrinus pateiktą informaciją, jei Jūsų sklypas patenka į aglomeraciją, plane turi būti nustatyti sprendiniai, koku būdu Jūsų sklype turi būti tvarkomos nuotekos (centralizuotomis nuotekų tvarkymo sistemomis ar individualiais įrenginiais).

Atsakant į Jūsų klausimą „Ar pagal GVTNTĮ 12 str. 2 ir 3 d. nuostatas nuotekų tvarkytojas, negalintis sudaryti galimybių vartotoją prijungti prie centralizuotų nuotekų tinklų, t. y. įgyvendinti GVTNTĮ 16 str. 13 d. nustatytos pareigos, privalo pasirinkti, t. y. savo lėšomis įrengti vartotojui individualių nuotekų valymo / kaupimo įrenginį“, pažymime, kad GVTNT įstatymo 12 str. 2 d. yra numatyta, kad „Savivaldybių institucijos turi siekti, kad pagal geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus visi savivaldybės gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas. <...>“, o GVTNT įstatymo 16 str. 13 d. nustatyta, kad GVTNT infrastruktūra, vandentiekio įvadai ir (arba) nuotekų išvadai įrengiami viešojoje geriamojo vandens tiekimo teritorijoje iki abonentui (vartotojui) nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo (naudojamo) turto ribos, o šias išlaidas apmoka geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, jas įtraukdami į GVTNT paslaugų kainą. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą informaciją, pažymime, kad, vadovaujantis GVTNT įstatymo nuostatomis, **savivaldybės yra atsakingos už GVTNT paslaugų organizavimą ir planuodamos GVTNT paslaugų plėtrą turi siekti, kad visi gyventojai gautų paslaugą arba turėtų galimybę tvarkyti nuotekas individualiose sistemose.** Savivaldybės, siekdamos investicijų ekonominio efektyvumo, kartu su viešaisiais geriamojo vandens tiekėjais ir nuotekų tvarkytojais gali pasirinkti, kokie techniniai sprendiniai (centralizuotosios, grupinės ar individualios sistemos) bus naudojami paslaugų teikimui, tačiau GVTNT įstatyme geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nėra nustatyta pareiga savo lėšomis įrengti individualius nuotekų tvarkymo įrenginius.“

8. APVA Seimo kontrolierę informavo:

„Bendrovė 2011-06-03 pateikė paraišką, kurios pagrindu 2011-12-30 buvo pasirašyta projekto „Vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra Kaune“ Nr. VP3-3.1-AM-01-V-02-098 (toliau – Projektas) sutartis pagal VP3-3.1-AM-01-V priemonę „Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra“ (toliau – Projekto sutartis). Projekto išlaidų suma – 10.819.717,41 Eur. Projekto finansavimas – 10.152.221,00 Eur. Projektas baigtas įgyvendinti 2015-12-30. Projekto sutarties apimtyje pagal rangos sutartį Nr. 5-299 „Vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra Aleksoto gyvenamajame rajone, Kaune“ su UAB [...] nauji vandentiekio ir nuotekų tinklai Gatvėje. buvo nutiesti nuo sankryžos su Paupelio g. iki sankryžos su Suvalkiečių g. Pagal minėtą sutartį rangovui buvo nurodyta, kad jis turės parengti techninį darbo projektą ir (toms dalims, kurioms reikalinga) suprojektuoti įvadus ir išvadus. Teikiant paraišką Projekto finansavimui gauti, pagal VP3-3.1-AM-01-V priemonės finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus GIS APVA informacinėje sistemoje [...] buvo sužymėti būstai, kuriems Projekto apimtyje numatoma sudaryti galimybę prisijungti prie naujų vandentiekio ir nuotekų tinklų. Pagal turimus duomenis, nei GIS APVA sistemoje, nei patvirtintame techniniame darbo projekte sklypui, adresu <...> Kaune, nuotekų išvadas nebuvo numatytas ir nebuvo įrengtas. Darbai, numatyti Projekto sutartyje pagal patvirtintą techninį darbo projektą, buvo atlikti tinkamai ir 2015-06-25 buvo išduota deklaracija apie statybos užbaigimą Nr. 1(5-299). [...].

Vadovaujantis Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 152 p., Agentūra, kaip Įgyvendinančioji institucija, 2015-04-28 atliko planinę Projekto patikrą vietoje. Joje neatitikimų dėl įvykdytų rangos darbų ar netinkamo išlaidų panaudojimo nustatyta nebuvo. Sutarties sąlygos įgyvendintos tinkamai, sutartis įgyvendinta iki galo. Kaip ir paminėta aukščiau, visi darbai, kurie buvo numatyti sutartyje, atlikti. Projekto įgyvendinimo metu atlikti būtini Projekto sutarties ar rangos sutarties pakeitimai buvo suderinti ir patvirtinti Agentūros.

Atkreipiame dėmesį, kad ne Agentūra, o Projekto vykdytojas (Bendrovė), pagal priskirtas

vykdyti funkcijas, yra atsakingas už vandentiekio ir nuotekų tinklų bei jų įvadų / išvadų vietų parinkimą. Agentūra įsitikino, kad Projekto apimtyje numatyti darbai (faktiškai atlikti ir išlaidos patirtos kaip numatyta Projekto sutartyje, todėl vertina, kad įgyvendinant Projektą nebuvo pažeistos Europos Sąjungos bei Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatos.“

9. *Valstybės kontrolė* Pareiškėją informavo (rašto kopija pateikta Seimo kontrolieriui):

„Valstybės kontrolė, aukščiausioji valstybinio audito institucija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 9 ir 14 str., prižiūrėdama, ar teisėtai ir efektyviai valdomas ir naudojamas valstybės turtas ir kaip vykdomi valstybės ir savivaldybių biudžetai ir naudojamos valstybės biudžeto lėšos, skiriamos savivaldybių biudžetams, atlieka valstybinius auditus pagal metines valstybinio audito programas. Atkreipiame dėmesį, jog aukščiausioji valstybinio audito institucija asmenų prašymus nagrinėja ir informaciją teikia tik remdamasi atlikto audito metu surinkta informacija ir jos pagrindu padarytomis išvadomis bei teiktomis rekomendacijomis.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 9 str. 1 d. 6 p., Valstybės kontrolė, be kita ko, audituoja atitinkamas lėšų valdymo institucijas ir paramos gavėjus, kaip naudojamos Lietuvos Respublikoje gautos Europos Sąjungos lėšos ir kaip vykdomos programos, kuriose dalyvauja Lietuva. Šiuos auditus atlieka Valstybės kontrolės Europos Sąjungos investicijų audito departamentas (toliau – audito institucija).

Audito institucija projektų mokėjimų prašymus valstybiniam auditui atlikti, kaip tai tiesiogiai nustato Europos Sąjungos teisės aktai, atrenka atsitiktinės statistinės atrankos būdu iš konkrečiais audituojamaisiais metais pateiktų projektų mokėjimo prašymų visumos. Informuojame, kad Jūsų skunde minimas projektas Nr. VP3-3.1-AM-01-V-02-098/5-08 „Vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra Kaune“ (toliau – projektas) nebuvo patekęs tarp audito institucijos atrinktų audituoti projektų mokėjimo prašymų. Atitinkamai, neatlikusi išsamaus audito, audito institucija negali pasisakyti dėl šio projekto išlaidų teisėtumo ir tinkamumo finansuoti. Papildomai pažymėtina, kad projektas buvo įgyvendinamas 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansavimo laikotarpiu, kurio projektų mokėjimų prašymų atranka nebevykdoma ir vertinimas nebeatliekamas. [...].

Papildomai informuojame, kad 2020 m. lapkričio 19 d. valstybinio audito ataskaitoje „Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas“ pastebėjome, kad sukurta ne visa savivaldybių parengtuose geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planuose numatyta infrastruktūra, prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų prijungiama mažiau gyventojų, nei planuota, nepasiektas tikslas sudaryti galimybę 95 proc. gyventojų naudotis centralizuotai teikiamomis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugomis. Pateikėme rekomendacijas audito metu nustatytiems trūkumams spręsti. Su šia viešai skelbiama valstybinio audito ataskaita galite susipažinti mūsų interneto svetainėje www.vkontrolė.lt.“

10. *Savivaldybė į papildomą Seimo kontrolierės paklausimą* pateikė toliau nurodytą informaciją:

10.1. „Kauno mieste nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra buvo ir yra vykdoma pagal Europos Sąjungos skirtą finansavimą ir galiojantį Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialųjį planą atsižvelgiant į Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo reikalavimus.“

10.2. „2011-06-03 Bendrovė pateikė APVA paraišką, kurios pagrindu buvo pasirašyta projekto „Vandentiekio ir nuotekų plėtra Kaune“ Nr. VP3-3.1-AM-01-V-02-098 sutartis. Projekto išlaidų suma – 10819717,41 Eur, projektas baigtas įgyvendinti 2015-12-30 pagal rangos sutartį Nr. 5-299 „Vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra Aleksoto gyvenamajame rajone, Kaune su [...]“. Nauji vandentiekio ir nuotekų tinklai Gatvėje buvo nutiesti nuo sankryžos su Upelio g. iki sankryžos su Suvalkiečių g. Teikiant paraišką projekto finansavimui gauti, pagal VP3-3.1-AM-01-V priemonės finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus GIS APVA sistemoje, nei patvirtintame techniniame darbo projekte sklypui, adresu <...>, Kaune, nuotekų išvadas nebuvo

numatytas, todėl ir nebuvo įrengtas. Visi darbai pagal patvirtintą projekcinę dokumentaciją buvo atlikti tinkamai ir 2015-06-25 buvo išduota deklaracija apie statybos užbaigimą Nr. 1(5-299).“

10.3. „Bendrovė nurodo, kad nuotekų tinklai iki Pareiškėjo Namų valdos ribos iki šiol nėra atvesti ne dėl Bendrovės netinkamo GVTNTI įgyvendinimo, neteisėtų veiksmų ar neveikimo, bet dėl išimtinai objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo Bendrovės. Vandentiekio ir paviršinių nuotekų surinkimo tinklai Gatvėje buvo nutiesti per viešąją teritoriją ir atvesti iki šioje gatvėje esančių namų. Tuo tarpu Pareiškėjo nuosavybės teise valdomą žemės sklypą adresu <...> [...] nuo viešosios teritorijos (Gatvės, kurioje nutiesti tinklai) skiria privatus žemės sklypas, esantis adresu [...]:

<...>

Tam, kad Bendrovė galėtų priversti nuotekų išvadus iki Pareiškėjo žemės sklypo [...] ribos, išvadai turėtų būti tiesiami per privatų žemės sklypą [...], tačiau pagal Registrų centro kaupiamus duomenis Bendrovė nustatė, kad Pareiškėjo naudai žemės sklype [...] nėra nustatytas servitutas vandentiekio ar nuotekų tinklų tiesimui. Pabrėžtina, kad ir pats Pareiškėjas skunde nurodė (patvirtino), kad žemės sklypo [...] savininkas nedavė leidimo Pareiškėjui tiesti vandentiekio ar nuotekų tinklus per jam nuosavybės teise priklausančio žemės sklypo ribą.“

10.4. „Bendrovė 2016 ir 2019 m. technines sąlygas išdavė pagal gyventojų prašymus atsižvelgiant į Bendrovės įrengtus Gatvėje buitinių nuotekų tinklus ir atvadus. [...] šiuo konkrečiu atveju nuotekų išvado privedimas iki Pareiškėjo žemės sklypo ribos per valstybinę žemę negali būti finansuojamas išimtinai viešosiomis lėšomis, kadangi neatitinka ekonomiškumo kriterijaus, t. y. viršija vienam gyventojui galimą skirti investicijų sumą. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. D 1-717 patvirtinto 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.3.2-APVA-R-014 priemonės „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra, įmonių valdymo tobulinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 31 p. tiksliai ir aiškiai nurodyta, kad įgyvendinant geriamojo vandens tiekimo tinklų ir (ar) nuotekų surinkimo tinklų naujos statybos projektus, investicijos dydis (vertinama tik rangos darbų suma) vienam gyventojui negali viršyti 4344 eurų.“

10.5. „Atsižvelgiant į Europos Sąjungos direktyvą ir Savivaldybės administracijos vykdomą Aplinkos apsaugos nuo teršimo monitoringą, visiems Kauno miesto gyventojams, kurie nėra sudarę nuotekų tvarkymo sutarčių su Bendrove, buvo išsiųsti raginimai pateikti informaciją, kaip yra tvarkomos buitinės nuotekos.“

10.6. „Bendrovė visada laikėsi ir laikosi pozicijos, kad buitinės nuotekos turi būti pajungtos į buitinių nuotekų tinklus Gatvėje ties <...> namu, t. y. pačiu artimiausiu atstumu iki esamų tinklų.“

10.7. „Pagal Pareiškėjo [...] siūlomą prisijungimo schemą, į šį tinklą daugiau gyventojų neprisijungs, todėl tai bus laikoma įvadiniu Gatvės [...] tinklu, kurio orientacinė įvado tinklo įrengimo vertė gali siekti apie 24 000 Eur.“

10.8. „Iškilusio konflikto (buitinių nuotekų išvado iš Namų valdos) išsprendimui, pirmiausia <...> ir <...> valdų gyventojai turėtų savo konfliktą išspręsti tarpusavyje, o po to kreiptis į valstybines įstaigas užtarimo. Servitutinis privažiavimo kelias į Namų valdą yra įrengtas ir juo gyventojai naudojasi nuo seno, tai kodėl negali būti duotas sutikimas buitinių nuotekų išvado įrengimui iki artimiausio šulinio, kuris išspręstų visą iškilusią problemą.“

10.9. „Kauno miesto savivaldybės tarybos 2011-11-10 sprendimas Nr. T-634, kuriuo patvirtintas Kauno miesto geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planas, 2021 m. kovo 8 d. dar nepakeistas. Kauno miesto savivaldybės taryba 2020 m. liepos 21 d. sprendimu Nr. T-342 nusprendė pradėti Kauno miesto savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano, patvirtinto Kauno miesto savivaldybės tarybos 2011-11-10 sprendimu Nr. T-634 „Dėl Kauno miesto savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano patvirtinimo“, pakeitimą ir įpareigojo Kauno

miesto savivaldybės direktorių organizuoti specialiojo plano keitimo procedūras, kurį rengia SĮ „Kauno planas“. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros specialiojo plano rengimo ir tvirtinimo procedūros uždelstos dėl pandemijos Covid-19 ir planuojamos užbaigti iki 2021 m. gegužės mėn.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

11. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai

11.1. *Vietos savivaldos įstatyme* (VSI, redakcija galiojusi iki 2021-01-01) reglamentuojama:

11.1.1. *5 straipsnis* – „1. Savivaldybių funkcijos pagal sprendimų priėmimo laisvę skirstomos į: 1) savarankiškasias. Šias funkcijas savivaldybės atlieka pagal Konstitucijos ir įstatymų suteiktą kompetenciją, įsipareigojimus bendruomenei ir šios interesais. Įgyvendindamos šias funkcijas, savivaldybės turi Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų atlikimą. Įgyvendinant šias funkcijas, savivaldybių veiklą saisto įstatymų nustatyti reikalavimai ir tvarka, kuri, kai tai numatyta įstatymuose, nustatoma ir kituose teisės aktuose; [...]. 2. Savivaldybių funkcijos pagal veiklos pobūdį skirstomos į vietos valdžios, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo. Vietos valdžios funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka savivaldybės taryba ir meras, įgyvendindami įstatymuose nustatytus įgaliojimus. Viešojo administravimo funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka savivaldybės taryba, meras, savivaldybės vykdomoji institucija (vykdomosios institucijos), kiti savivaldybės įstaigų ir tarnybų vadovai, valstybės tarnautojai, kuriems teisės aktai ar savivaldybės tarybos sprendimai suteikia viešojo administravimo teises savivaldybės teritorijoje. Viešąsias paslaugas teikia savivaldybių įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal sudarytas sutartis kiti viešai pasirenkami fiziniai ar juridiniai asmenys. [...].“

11.1.2. *6 straipsnis* – „Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos: [...] 30) šilumos ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimas; [...].“

11.1.3. *20 straipsnis* – „8. Savivaldybės administracijos direktorius: 1) tiesiogiai ir asmeniškai atsako už įstatymų, Vyriausybės ir savivaldybės tarybos sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais; 2) tiesiogiai įgyvendindamas įstatymus, Vyriausybės ir savivaldybės tarybos sprendimus, gali kreiptis į valstybinio administravimo subjektus, leisti įsakymus, privalomus savivaldybės administracijos struktūriniams padaliniais, seniūnijoms, į struktūrinius padalinius neįeinantiems valstybės tarnautojams, taip pat jam priskirtos kompetencijos klausimais – savivaldybės gyventojams ir kitiems savivaldybės teritorijoje esantiems subjektams; 3) organizuoja savivaldybės administracijos darbą, tvirtina savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių ir savivaldybės administracijos filialų – seniūnijų veiklos nuostatus, tvirtina savivaldybės administracijos, seniūnijų metinius veiklos planus ir kitus strateginio planavimo dokumentų įgyvendinimą detalizuojančius dokumentus ir kontroliuoja jų įgyvendinimą, atsako už vidaus administravimą savivaldybės administracijoje; [...].“

11.2. *Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme* (Įstatymas, GVTNT įstatymas, GVTNTĮ) reglamentuojama:

11.2.1. *10 straipsnis* – „Savivaldybių: [...] 13) administracijų direktoriai ar jų įgalioti asmenys prižiūri ir užtikrina viešųjų geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų, paviršinių nuotekų tvarkytojų veiklos ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų sprendinių įgyvendinimą; 14) administracijų direktoriai ar jų įgalioti asmenys koordinuoja ir prižiūri geriamojo vandens tiekimą, paviršinių nuotekų tvarkymą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą savivaldybės teritorijoje; [...]; 16) administracijų direktoriai ar jų įgalioti asmenys teritorijų planavimo procedūrą metu prižiūri, kad geriamojo vandens tiekimo ir

nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektai ir jų apsaugos zonos būtų išdėstyti komunikacijų koridoriuose arba būtų užtikrintos galimybės naudotis servituto teise, kai reikia prižiūrėti, keisti ir kitaip naudoti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektus; 17) administracijų direktoriai ar jų įgalioti asmenys teikia informaciją apie šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimų įgyvendinimą ir informuoja visuomenę apie geriamojo vandens tiekėjus ir nuotekų tvarkytojus, paviršinių nuotekų tvarkytojus, tiekiamo geriamojo vandens ir teikiamų nuotekų (įskaitant paviršines nuotekas) tvarkymo paslaugų kokybę, sąlygas ir kainas; [...]“;

11.2.2. *12 straipsnis* – „1. Savivaldybių institucijos, vykdydamos teisės aktuose nustatytus reikalavimus, planuoja geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, infrastruktūros plėtrą savo teritorijose ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijose rengdamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus ir juose nustatydamos aglomeracijas ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijas, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptis, nurodant šios infrastruktūros plėtros įgyvendinimo etapus (eigą, eiliškumą) ir finansavimą. Paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra planuojama ir numatoma geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planuose arba rengiant kitą teritorijų planavimo dokumentą. 2. **Savivaldybių institucijos turi siekti**, kad pagal geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus visi savivaldybės gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas. Aglomeracijose turi būti planuojamos centralizuotosios geriamojo vandens tiekimo ir centralizuotosios nuotekų surinkimo sistemos, išskyrus atvejus, nurodytus šio straipsnio 3 dalyje. [...]. 4. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planai rengiami, koreguojami, keičiami, derinami, tikrinami ir tvirtinami vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymu, šiuo įstatymu ir Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklėmis. 5. Į savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritoriją įtraukiama savivaldybės teritorija, atitinkanti nors vieną iš šių kriterijų: 1) geriamuoju vandeniu aprūpinama ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugos teikiamos ne mažiau kaip 50 asmenų, deklaravusių gyvenamąją vietą šioje vietovėje; 2) yra savivaldybei arba savivaldybės valdomai įmonei priklausanti naudoti tinkama geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūra; 3) teritorijų planavimo dokumentuose nustatytos urbanizuotos ir (arba) urbanizuojamos teritorijos“;

11.2.3. *13 straipsnis* – „1. Geriamojo vandens tiekimą, nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymą savivaldybės teritorijoje ir viešojo geriamojo vandens tiekimo regione organizuoja savivaldybių institucijos“;

11.2.4. *16 straipsnis* – „13. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, vandentiekio įvadai ir (arba) nuotekų išvadai įrengiami viešojoje geriamojo vandens tiekimo teritorijoje (valstybės ar savivaldybės teisėtai pagrįstais naudojamose teritorijose) iki abonentui ir (arba) vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribos (vandentiekio šulinys, nuotekų priėmimo šulinys, nuotekų siurblynė (esant slėginei nuotekų linijai), individualaus namo nuotekų valykla, sklypo riba ar statinio arba daugiabučio namo įvadas, nuotekų išvadas), esantys arčiausiai prie viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros. Abonentui ir (arba) vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribos nurodomos sudarant geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešąją sutartį. Su geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros, vandentiekio įvadų ir (arba) nuotekų išvadų įrengimu iki abonentui ir (arba) vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribų, abonentų ir vartotojų vandentiekio įvadų ir (arba) nuotekų išvadų prijungimu prie geriamojo vandens tiekėjų ir (arba) nuotekų tvarkytojų, vykdančiam viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą, nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo

vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros susijusias išlaidas apmoka geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, vykdančys viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą. Vandentiekio įvadų, nuotekų išvadų įrengimo ir prijungimo sąnaudos (jų sudedamosios dalys) nustatomos vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos nuostatomis ir įtraukiamos į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainą. [...]“;

11.2.5. *19 straipsnis* – „Europos Sąjungos fondų lėšas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovacijai ir plėtrai, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovacijai ir plėtrai administruoja Aplinkos ministerija. Europos Sąjungos fondų lėšų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovacijai ir plėtrai gali gauti regioniniai viešieji geriamojo vandens tiekėjai ir viešieji geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, atitinkantys paramos skyrimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus. Europos Sąjungos fondų lėšų paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovacijai ir plėtrai gali gauti regioniniai viešieji geriamojo vandens tiekėjai, viešieji geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, paviršinių nuotekų tvarkytojai, atitinkantys paramos skyrimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.“

11.3. *Viešojo administravimo įstatyme* (toliau vadinama ir – VAĮ) reglamentuojama:

11.3.1. *2 straipsnis* – „14. **Prašymas** – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens *kreipimasis* į viešojo administravimo subjektą prašant suteikti administracinę paslaugą, priimti administracinį sprendimą arba atlikti kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus. 15. **Skundas** – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti“;

11.3.2. *14 straipsnis* – „1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė. [...]“;

11.3.3. *20 straipsnis* – „3. Viešųjų paslaugų, kurios turi būti teikiamos nustatytoje valstybės teritorijos dalyje, teikimą teritoriniu lygiu administruoja teritoriniai valstybinio administravimo subjektai, regioninio administravimo subjektai ar savivaldybių administravimo subjektai. 4. Viešojo administravimo subjektai, kuriems yra suteikti viešojo administravimo įgaliojimai administruoti priskirtų viešųjų paslaugų teikimą, privalo: 1) savo priimamais norminiais administraciniais aktais nustatyti reikalavimus, kaip turėtų būti teikiama viešoji paslauga, jeigu to nėra padaryta aukštesnės galios teisės aktais; [...] 3) organizuoti viešosios paslaugos teikėjo veiklos priežiūrą arba tiesiogiai prižiūrėti jo veiklą; 4) nustatyti viešosios paslaugos kokybės reikalavimus ar rodiklius, vertinti viešosios paslaugos kokybę (vertinti viešosios paslaugos kokybę gali įpareigoti viešosios paslaugos teikėją); 5) savo veiklos planavimo dokumentuose numatyti tikslus (uždavinius), kurie būtų orientuoti į administruojamų viešųjų paslaugų teikimo kokybės gerinimą, arba nustatyti užduotis viešosios paslaugos teikėjui pagerinti viešosios paslaugos kokybę; 6) užtikrinti, kad administruojamos viešosios paslaugos teikėjo veiklos planavimo dokumentuose nustatyti veiklos tikslai (uždaviniai) atitiktų viešosios paslaugos teikimą administruojančio viešojo administravimo subjekto veiklos planavimo dokumentuose numatytus tikslus (uždavinius) dėl viešosios paslaugos teikimo tobulinimo tais atvejais, kai viešąją paslaugą teikia viešojo administravimo subjekto, administruojančio viešąją paslaugą, įsteigtas viešosios paslaugos teikėjas; [...]“

11.4. *Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintose Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse* (toliau vadinama – Prašymų nagrinėjimo taisyklės) (2017-11-15 nutarimo Nr. 93 redakcija, galiojanti nuo 2017-11-23) nustatyta:

„35. **Atsakymai į prašymus parengiami atsizvelgiant į jo turinį:** 35.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; 35.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; 35.4. į kitus prašymus – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys. 36. Prašymą nagrinėjusi institucija, pati pastebėjusi ar gavusi pagrįstą asmens kreipimąsi dėl atsakyme esančių spausdinimo, skaičiavimo ar faktinių duomenų klaidų, ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo klaidos paaikškinimo arba asmens kreipimosi dienos jas ištaiso ir pateikia asmeniui ištaisyta atsakymą arba praneša jam, kodėl klaidos nebuvo taisomos. 37. Į skundus atsakoma laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytos tvarkos. 38. Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas. Persiunčiant prašymą ar skundą nagrinėti kitai kompetentingai institucijai ir informuojant apie tai asmenį ar jo atstovą, pranešime asmeniui nurodyti minėtos apskundimo tvarkos nereikia.“

11.5. *Aplinkos ministro 2015 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. D1-717 patvirtinto 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.3.2-APVA-r-014 priemonės „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra, įmonių valdymo tobulinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 (Aprašas Nr.1) 31 punkte reglamentuojama:*

„Įgyvendinant geriamojo vandens tiekimo tinklų ir (ar) nuotekų surinkimo tinklų naujos statybos projektus, investicijos dydis (vertinama tik rangos darbų suma) vienam gyventojui negali viršyti 4 344 eurų (keturių tūkstančių trijų šimtų keturiasdešimt keturių eurų) vienam gyventojui“.

Tyrimui reikšminga teismų praktika

12. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktika:

12.1. *Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas* (toliau vadinama – Konstitucinis Teismas, KT) 2004-12-13 nutarime, priimtame byloje Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03, konstatavo:

„[...] Valstybės tarnyba turi veikti paklusdama tik Konstitucijai ir teisei. Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi nepiktnaudžiauti jiems nustatytomis galiomis, nepažeisti teisės aktų reikalavimų. Konstitucinis Teismas 2000-06-30 nutarime konstatavo, kad valstybės institucijos, pareigūnai turi saugoti, ginti žmogaus teises ir laisves; ypač svarbu, kad, vykdydami jiems patikėtas funkcijas, jie patys nepažeistų žmogaus teisių ir laisvių [...]. [...] Konstitucinis Teismas 2004-07-01 nutarime ir 2004-11-05 išvadoje konstatavo, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas. Valdžios atsakomybė visuomenei – teisinės valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje nustačius, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms [...] (Konstitucinio Teismo 1999-05-11 nutarimas, 2004-11-05 išvada) [...]“;

12.2. *Konstitucinis Teismas savo 2003-12-30 nutarime*, be kita ko, yra konstatavęs:

„[...] Konstitucijos 29 straipsnyje yra įtvirtintas visų asmenų lygybės įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams principas. Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra konstatavęs, kad tai yra formalios *asmenų lygybės principas*. Aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio turinį Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra konstatavęs, kad šio principo turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant. Šis principas įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pačius faktus savavališkai vertinti skirtingai.

Visų asmenų lygybės principas reiškia ir tai, kad atitinkamos rūšies santykių subjektams – visiems vienodais požymiais pasižymintiems asmenims (jų grupėms) turi būti taikomas tas pats įstatymas ar kitas teisės aktas – tas pats vienodas, visiems tos kategorijos subjektams bendras, lygus matas. Vienodai turi būti taikomos tiek materialiosios, tiek proceso teisės normos.

Konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas būtų pažeidžiamas, jei tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisintinas (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 20 d. nutarimas). [...]“;

12.3. *Konstitucinis Teismas savo 2011-06-23 sprendime*, be kita ko, yra konstatavęs:

„[...] Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinio teisinės valstybės principo negalima aiškinti kaip įtvirtinto tik Konstitucijos preambulėje; neatsiejami konstitucinio teisinės valstybės principo elementai yra *teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas*; konstitucinis proporcingumo principas yra vienas iš konstitucinio teisinės valstybės principo elementų. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs ir tai, kad Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintas asmenų lygiateisiškumo principas (*inter alia* Konstitucinio Teismo 2005 m. rugpjūčio 23 d., 2010 m. gegužės 28 d., 2010 m. lapkričio 9 d. nutarimai). [...]“;

12.4. *2000 m. birželio 30 d. nutarime* konstatuota, kad „valstybės institucijos, pareigūnai turi saugoti, ginti žmogaus teises ir laisves; ypač svarbu, kad, vykdydami jiems patikėtas funkcijas, jie patys nepažeistų žmogaus teisių ir laisvių. [...] valstybės tarnybos sistema turi veikti taip, kad ne tik būtų nustatyta atsakomybė už valstybės tarnyboje padarytus pažeidimus, bet ir kad asmenys, padarę pažeidimus valstybės tarnyboje, būtų iš tikrųjų traukiami atsakomybėn.“

13. *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika:*

13.1. *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo* (toliau vadinama ir – LVAT) *2012-03-01 nutartyje* (administracinė byla Nr. A⁵⁰²-1605/2012), be kita ko, nurodyta:

„[...] Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁰-655/2005). Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir Viešojo administravimo įstatymas) 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskųsti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei *gero administravimo, atsakingo valdymo* principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.)“;

13.2. *LVAT 2016-09-16 apžvalgoje* (Administracinė jurisprudencija. 2016, 30), be kita ko, nurodyta:

„Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija gerą administravimą įvardija kaip pagrindinę

teisę. [...]. Administracinės taisyklės turi svarbią reikšmę įgyvendinant teisę, įskaitant ir teisę, susijusią su pagrindinių žmogaus teisių apsauga. Administracinė teisė savaime yra svarbus teisių apsaugos veiksnys. Antai, teisė būti išklaustam ir pareiga surinkti pakankamai informacijos (prieš priimant sprendimą) yra neatsiejama įvairių materialiujių teisių, laiduojamų nacionalinių konstitucijų ir įstatymų, įgyvendinimo dalis. Todėl šios taisyklės gali veikti kaip priemonė tikslui – materialiujių teisių įgyvendinimui konkrečioje situacijoje – pasiekti. [...] Geras administravimas, įtvirtintas kaip asmenų subjektinė teisė, viešojo administravimo subjektus ne tik įpareigoja paisyti teisinių reikalavimų, bet taip pat suteikia asmenims šios teisės įgyvendinamumo garantiją jų santykiuose su administraciniais organais (*Wakefield 2007, 58-59*). [...].“

13.3. „Viešojo administravimo subjektų veiksmai turi būti aiškūs, nedviprasmiški. Viešojoje teisėje veikiantys įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgalinimus, kurie jiems yra suteikti konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, plečiamas valdymo institucijų kompetencijos aiškinimas yra negalimas (LVAT 2009-04-09 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-476/2009; 2009-12-23 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1505/2009). „Priimant sprendimą dėl konkretaus prašymo (arba kitokio pobūdžio kreipimosi, nepriklausomai nuo tokio dokumento formos) turi būti veikiamas paisant pagrindiniame šalies įstatyme – Konstitucijoje – įtvirtinto, atkartojamo ir Viešojo administravimo įstatyme, principo, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“ (2013-03-05 nutartis administracinėje byloje Nr. A556-439/2013).“

13.4. „Administracinių teisinių santykių, susiklostančių tarp privačių asmenų ir valdžios institucijų, ypatumai lemia, kad privatus asmuo juose yra silpnesnioji pusė. Tokia teisinė asmens padėtis lemia, kad santykyje su viešąja administracija kilus neaiškumams, teisė aiškintina jo naudai, siekiant subalansuoti nelygias šalių pozicijas bei garantuoti asmens, kaip silpnesnės šalies, apsaugą. Iš to valstybės institucijoms, įstaigoms, pareigūnams ir kitiems atitinkamus įgaliojimus turintiems asmenims kyla pareiga vadovautis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtintais gero viešojo administravimo, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia principais. Pabrėžtina ir tai, kad atsakingo valdymo (gero viešojo administravimo) principas Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo yra pripažintas koordinuojančio ir determinuojančio konstitucinio teisinės valstybės principo dalimi, viena iš Lietuvos Respublikos Konstitucijos saugomų ir ginamų vertybių (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas „Dėl kai kurių teisės aktų, kuriais reguliuojami valstybės tarnybos ir su ja susiję santykiai, atitiktis Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams“). *Valdžios institucijos, siekdamos įgyvendinti gero viešojo administravimo principą, užtikrinti žmogaus teisių ir laisvių bei privataus asmens, kaip silpnesnės santykio su viešąja administracija šalies, apsaugą, privalo bet kurioje situacijoje vadovautis fundamentaliais protingumo, teisingumo, sąžiningumo principais, o sprendimų priėmimo metu atsižvelgti į susiklosčiusių faktinių aplinkybių visumą* (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. kovo 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-385/2014, 2017 m. balandžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-322-552/2017).“

14. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika:

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (toliau vadinama ir – LAT) išnagrinėtos *civilinės bylos Nr. 3K-3-135/2012 išvada:*

„Geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų šalinimas yra viena valstybės reguliuojamų ūkinės veiklos sričių. [...]. Pagrindinis teisės aktas, reglamentuojantis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo valstybinio valdymo ir reguliavimo pagrindus ir vandens tiekėjų bei abonentų (vartotojų) teisinius santykius - Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas (2006 m. liepos 13 d. įstatymas Nr. X-764). Geriamojo vandens įstatymo tikslas – užtikrinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio nenutrūkstamą funkcionavimą, taip pat visuomenės poreikius atitinkančią plėtrą sudarant sąlygas fiziniams ir juridiniams asmenims priimtinomis sąlygomis apsirūpinti tinkamos kokybės geriamuoju vandeniu ir gauti geros kokybės nuotekų tvarkymo paslaugas (1 straipsnio 2 dalis). Šio įstatymo nuostatos taikomos visiems

asmenims, tiekiantiems šaltą geriamąjį vandenį ir teikiantiems nuotekų tvarkymo paslaugas (1 straipsnio 3 dalis). Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimas – savarankiška savivaldybės funkcija viešųjų paslaugų tiekimo gyventojams srityje (Vietos savivaldos įstatymo 5 straipsnis, 6 straipsnio 1 dalies 30 punktas). Įstatymu savivaldybės įpareigotos užtikrinti, kad viešosiomis paslaugomis galėtų naudotis visi. [...].“

Tyrimo išvados

15. Atsižvelgiant į Pareiškėjo nurodytas aplinkybes, išskirtinos šios Skundo tyrimo dalys:

15.1. Dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo prašymus, skundus, teikiant informaciją Seimo kontrolierei.

15.2. Dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo Gatvėje organizavimo klausimus.

16. Pagal Seimo kontrolierių įstatymo 19² straipsnio nuostatas, Seimo kontrolierių įstaiga yra nacionalinė žmogaus teisių institucija (NŽTI). ***Svarbiausi NŽTI tikslai*** – pasisakyti įvairiais žmogaus teisių klausimais ir, ***bendradarbiaujant su visuomene, kelti aktualias žmogaus teisių problemas, atlikti kitas pagrindines NŽTI funkcijas, apibrėžtas Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimtoje rezoliucijoje.***

Dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo prašymus, skundus, teikiant informaciją Seimo kontrolierei

17. Atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes bei į teisinį reglamentavimą bei teismų praktiką pažymėtinos toliau nurodytos aplinkybės:

17.1. vadovaujantis Prašymų nagrinėjimo taisyklių nuostatomis, atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jų turinį. Pareiškėjas 2020-09-16 ir 2020-10-13 prašymais kreipėsi į Savivaldybę dėl Bendrovės netinkamų veiksmų (neveikimo) atsisakius nutiesti nuotekų tinklus iki Namų valdos. Savivaldybė Pareiškėjui pateikė atsakymus (raštuose, kuriuos prie skundo pridėjo Pareiškėjas, nėra datų, metaduomenys nepateikti):

1) į 2020-09-16 prašymą atsakė, kad Savivaldybės tarybos sprendimu Bendrovė „vykdo esamų tinklų priežiūrą ir remontą, rengia naujus tinklus ir išduoda technines sąlygas vartotojams naujų tinklų prisijungimui“, pateikė informaciją, kurią Pareiškėjas buvo gavęs iš Bendrovės – „Kaip mus informavo Bendrovė, Jūsų sklypas yra dideliu atstumu nutolęs nuo centralizuotų Bendrovei priklausančių tinklų...“;

2) į 2020-10-13 prašymą pateikė tą pačią informaciją, kaip ir atsakant į 2020-09-16 prašymą, ir dar paaiškino, kad, „jeigu netenkina išduotos techninės sąlygos arba norite jas pakeisti, prašome raštu kreiptis į Bendrovę ir jums pagal galimybes pakeis technines sąlygas naujomis“.

Seimo kontrolierė pažymi, kad pirmiau minėti Savivaldybės atsakymai nelaikytini tinkamais, nes atsakymai parengti neatsižvelgus į turinį: prašymuose nurodomos aplinkybės nepatikrintos, Bendrovės veiksmai (neveikimas) neįvertinti, neatsakyta į Pareiškėjo pateiktus klausimus (dėl Bendrovės nepagrįsto atsisakymo atvesti nuotekų išvadą iki Namų valdos, dėl paaiškinimų („dideliu atstumu“), dėl Kauno miesto Specialiojo plano sprendinių, kuriais buvo numatyta inžinerinių tinklų plėtra trimis etapais, įgyvendinimo bei panaudotų lėšų ir t. t.), Pareiškėjui nepaaiškinta, ar apskritai numatoma tolesnė inžinerinių tinklų plėtra Gatvėje, kokia galimybė, kad, siekiant sudaryti sąlygas Pareiškėjui prisijungti prie centralizuotų nuotekų tinklų,

inžineriniai tinklai bus atvesti iki Namų valdos per valstybinę žemę.

Taigi, nebuvo atsakyta nė į vieną Pareiškėjo klausimą ir neišaiškinta atsakymų apskundimo tvarka, kaip tai nustatyta Prašymų nagrinėjimo taisyklėse.

Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad „valstybės institucijos, pareigūnai turi saugoti, ginti žmogaus teises ir laisves; ypač svarbu, kad, vykdydami jiems patikėtas funkcijas, jie patys nepažeistų žmogaus teisių ir laisvių“ (pažymos 12.4 punktas).

KT 2004-12-13 nutarime yra konstatavęs: „priimant sprendimą dėl konkretaus prašymo (ar kitokio pobūdžio kreipimosi, nepriklausomai nuo tokio dokumento formos) turi būti veikiama paisant pagrindiniame šalies įstatyme – Konstitucijoje įtvirtinto, atkartojamo ir Viešojo administravimo įstatyme, principo, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms.“ Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį, kad kiekviena viešojo administravimo institucija (tiriamu atveju – Savivaldybė) yra saistoma bendrųjų, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.);

17.2. vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio nuostatomis, pareigūnai privalo Seimo kontrolierių reikalavimu nedelsdami pateikti jiems informaciją, dokumentus ir kitą medžiagą, būtinus jų funkcijoms atlikti. Pažymėtina, kad Seimo kontrolierė 2020-12-17 paklausimu kreipėsi į Savivaldybę, prašydama patikrinti ir pateikti motyvuotus paaiškinimus dėl Skunde nurodomų aplinkybių bei atsakyti į klausimus.

Savivaldybė pati, kaip viešojo administravimo subjektas, taip pat kaip viešosios paslaugos administratorė, vykdanči geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimą, netikrino, nevertino Skunde nurodytų aplinkybių, bet persiuntė Seimo kontrolierės paklausimą Bendrovei, kuri ir pateikė atsakymą. Po pakartotinio Seimo kontrolierės paklausimo Savivaldybė vėl pakartojė jau teiktą Bendrovės informaciją. Pažymėtina ir tai, kad Savivaldybė pateikė Seimo kontrolieriui kontroliuojamos įmonės (Bendrovės) paaiškinimus jų neįvertinusi (galimai net neperskaičiusi), Savivaldybė net nepastebėjo, kad Bendrovė dalyje savo paaiškinimų aiškina Įstatymo nuostatas, kas jai teisės aktais nepriskirta. Savivaldybė neatliko Skunde nurodomų aplinkybių vertinimo, Seimo kontrolierės prašymu nepateikė prašomos motyvuotos informacijos, reikalingos Seimo kontrolieriui jos funkcijoms atlikti, tuo pažeidė Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio nuostatas.

18. Apibendrinus pateiktas išvadas, konstatuotina, kad Savivaldybės pareigūnai pažeidė:

18.1. VAĮ, Prašymų nagrinėjimo taisyklių nuostatas, t. y. atsakymus parengė neatsižvelgę į prašymų, skundų turinį;

18.2. SKĮ nuostatas – Savivaldybė Seimo kontrolierės prašymu neatliko aplinkybių vertinimo, pateikė tik Bendrovės teiktą informaciją;

Ši Pareiškėjo Skundo tyrimo dalis pripažintina pagrįsta.

Dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo Gatvėje organizavimo klausimus

19. Atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes bei į teisinį reglamentavimą bei teismų praktiką, pažymėtinos toliau nurodytos aplinkybės:

19.1. Seimo kontrolieriai savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymu, kitais teisės aktais, veikia pagal Seimo kontrolierių veiklos principus, iš kurių vienas yra teisėtumo, ir neturi teisės veikti jų kompetencijai nepriskirtais klausimais, viršyti suteiktus įgaliojimus ir tirti skundus, kuriuos tirti priskirta kitoms valstybės institucijoms.

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo (toliau vadinama ir –

SKĮ) 12 straipsnio nuostatomis *Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje*. Tyrimo metu Seimo kontrolierė pagal jai suteiktą kompetenciją vertino skundžiamas faktines aplinkybes ir surinktus įrodymus tik teisės taikymo aspektu. Pažymėtina, jog Seimo kontrolierė neturi įgaliojimų tirti ir vertinti skundžiamos institucijos (įstaigos, pareigūno) veiklos tikslingumo, sprendimų bei Pareiškėjo Skunde nurodytų aplinkybių techniniu, inžineriniu, finansiniu ar kitokiu aspektu, reikalaujančiu tam tikros srities specialiujų žinių. Išvados teikiamos vertinant tik viešojo administravimo subjektų (Savivaldybės) pareigūnų veiksmus juridiniu aspektu.

19.2. Bendrovė nėra viešojo administravimo institucija arba įstaiga, o jos darbuotojai – pareigūnai, kurie atitiktų Seimo kontrolierių įstatyme pateiktą pareigūno sąvoką ir kurių veiklos tyrimas būtų priskirtas Seimo kontrolieriaus kompetencijai. Taigi, Seimo kontrolierei pagal kompetenciją nepriskirta vertinti jų veiksmų teisėtumo ir pagrįstumo. Bendrovė yra Savivaldybės kontroliuojama įmonė, įregistruota teisės aktų nustatyta tvarka ir įgijusi teisę vykdyti geriamojo vandens tiekimą, teikti nuotekų tvarkymo paslaugą bei sudaryti tinklų eksploatacijos sutartis.

19.3. Kauno miesto geriamojo vandens teikimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planas yra patvirtintas Savivaldybės tarybos 2011-11-10 sprendimu Nr. T-634. Tarp Bendrovės ir APVA 2011-12-30 pasirašyta Projekto „Vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra Kaune“ Sutartis (pažymos 8 punktas), buvo parengtas Techninis darbo projektas, **pagal kurį Pareiškėjo namų valdai nebuvo numatytas nuotekų išvadas**. Pagal APVA, kuri atliko planinę Projekto patikrą vietoje, pateiktą informaciją, darbai, numatyti Projekte, buvo atlikti tinkamai ir baigti 2015-06-25.

Vadovaujantis SKĮ 15 straipsnio nuostatomis, skundams paduoti nustatomas vienerių metų terminas nuo skundžiamų veiksmų padarymo ar skundžiamo sprendimo priėmimo, skundai, paduoti praėjus šiam terminui, paprastai netiriami.

19.4. *Nagrinėjamu atveju:*

19.4.1. vadovaujantis VSĮ (pažymos 11.1 punktas), viena iš savarankiškųjų savivaldybės funkcijų yra **geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimas**. Šią funkciją savivaldybė atlieka pagal Konstitucijos ir įstatymų suteiktą kompetenciją, įsipareigojimus bendruomenei ir šios interesais. Įgyvendindama šią funkciją, savivaldybė turi Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakinga už šios savarankiškosios funkcijos atlikimą tinkamai.

Pareiga geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, vandentiekio įvadus ir (arba) nuotekų išvadus įrengti viešojoje geriamojo vandens tiekimo teritorijoje iki abonentui ir (ar) vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tiekėjui buvo nustatyta 2014 m. gegužės 17 d. patvirtinus naują GVTNTĮ redakciją. Bendrovė Savivaldybės tarybos 2015-09-08 sprendimu buvo patvirtinta viešojo geriamojo vandens tiekėja ir nuotekų tvarkytoja. Vadovaujantis Įstatymo nuostatomis, Savivaldybių institucijos turi siekti, kad pagal geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus visi savivaldybės gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (LAT) yra nurodęs: „įstatymu savivaldybės įpareigotos užtikrinti, kad viešosiomis paslaugomis galėtų naudotis visi“ (šio teismo 2021 m. sausio 6 d. civilinė byla Nr. e3K-3-165-1075/2021).

Įvertinus Skundo tyrimui pateiktą informaciją, paaiškinimus, pažymėtina, kad Savivaldybė yra atsakinga už tinkamą jai nustatytos savarankiškosios funkcijos atlikimą. Vadovaujantis VAĮ 20 straipsnio nuostatomis (pažymos 11.3 punktas), viešojo administravimo subjektai (nagrinėjamu atveju – Savivaldybė), kuriems yra suteikti viešojo administravimo įgaliojimai administruoti priskirtų viešųjų paslaugų teikimą, privalo organizuoti viešosios paslaugos teikėjo (nagrinėjamu atveju – Bendrovės) veiklos priežiūrą arba tiesiogiai prižiūrėti jo veiklą. Nustatyta, kad Savivaldybės priemonės yra (buvo) nepakankamos, kad būtų tinkamai organizuota geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslauga:

1) iki 2021-03-01 (tai numatyta Įstatyme) nepakeistas Kauno miesto geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planas (pažymos 10.8 punktas). Kritikuotinas paaiškinimas, kad keitimo procedūros užsitęsė dėl pandemijos;

2) nepakankama Savivaldybės kontroliuojamos Bendrovės, kaip viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, veiklos kontrolė, faktinėmis aplinkybėmis nepagrįsti Bendrovės „aktyvūs veiksmai“, kuriais ji „sistemiškai“ siekia, kad Gatvės gyventojai (nagrinėjama atveju – ir Pareiškėjas), Kauno miesto gyventojai gautų tinkamas nuotekų tvarkymo paslaugas:

- nepatikrintos (informacija nepateikta) aplinkybės, priežastys, dėl kurių, įgyvendinant Projektą, Gatvėje ne visoms namų valdoms buvo užtikrinta galimybė naudotis centralizuotais nuotekų tinklais;

- nepatikrinta (informacija nepateikta), ar buvo atlikta bei vertinta kitų Gatvės gyventojų apklausa dėl jungimosi prie centralizuotų nuotekų tvarkymo tinklų ir kokiais argumentais paremtas Bendrovės paaiškinimas „Bendrovė neturi informacijos apie tai, kad prie prašomų įrengti buitinių nuotekų tinklų pageidautų prisijungti daugiau gyventojų“;

- neinformuota, ar teritorija, kurioje yra Namų valda, priskirtina viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijai, t. y. priskirta aglomeracijai;

3) šioje nagrinėjamoje situacijoje Savivaldybė nespėdė problemos, neieškojo (nepavedė ir Bendrovei) geriausio būdo, kad Pareiškėjui užtikrinti (dabar arba ateityje) saugias ir kokybės reikalavimus atitinkančias viešąsias paslaugas. Kritikuotinas Savivaldybės paaiškinimas dėl konfliktinės situacijos išsprendimo (pažymos 10.8 punktas) – „konfliktą turi „išspręsti namų valdų gyventojai tarpusavyje“. Pažymėtina, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo koordinavimas ir priežiūra yra Savivaldybės administracijos direktoriaus Įstatymu (pažymos 11.2 punktas) nustatyta pareiga. Taigi, ne Pareiškėjas (ir ne gyventojai) turi spręsti nuotekų tvarkymo savivaldybės teritorijoje problemą.

Negalint užtikrinti centralizuoto nuotekų tvarkymo, gyventojams, vadovaujantis teisės aktų nuostatomis turi būti aiškiai ir motyvuotai nurodoma, kad atitinkamoje teritorijoje galimas tik individualus nuotekų tvarkymas, taigi asmenims tuomet nebūtų suteikta nepagrįstų lūkesčių. Šioje situacijoje atkreiptinas dėmesys į LVAT suformuotą praktiką: „administracinių teisinių santykių, susiklostančių tarp privačių asmenų ir valdžios institucijų, ypatumai lemia, kad privatus asmuo juose yra silpnesnioji pusė. Tokia teisinė asmens padėtis lemia, kad, santykyje su viešąja administracija kilus neaiškumams, teisė aiškintina jo naudai, siekiant subalansuoti nelygias šalių pozicijas bei garantuoti asmens, kaip silpnesnės šalies, apsaugą. Valdžios institucijos, siekdamos įgyvendinti gero viešojo administravimo principą, užtikrinti žmogaus teisių ir laisvių bei privataus asmens, kaip silpnesnės santykio su viešąja administracija šalies, apsaugą, privalo bet kurioje situacijoje vadovautis fundamentaliais protingumo, teisingumo, sąžiningumo principais, o sprendimų priėmimo metu atsižvelgti į susiklosčiusių faktinių aplinkybių visumą“ (pažymos 13.4 punktas).

Nagrinėjama atveju atsisakymas nutiesti nuotekų išvadą iki Namų valdos (Pareiškėjo teigimu, 100 metrų atstumas), kuri nėra nutolusi nuo kitų gyvenamųjų namų, tankiai užstatytoje teritorijoje, buvo motyvuojamas: finansiniu kriterijumi („įrengimas neatitinka ekonomiškumo kriterijaus“), „dideliu atstumu“ nuo centralizuotų tinklų, Pareiškėjo negebėjimu susitarti su kaimynais dėl servituto ir galimybe (pareiga) Pareiškėjui padengti skirtumą (kuo vadovaujantis – nepaaiškinta; pažymos 6.11 punktas). Pažymėtina, kad Bendrovė nesugebėjo pagrįsti savo teiginių dėl ekonomiškumo kriterijaus neatitikimo, paaiškinti, kokia gi būtų reali išvado įrengimo (100 m atstumas) kaina, Savivaldybė taip pat nepateikė motyvuoto paaiškinimo, kaip apskaičiuota nurodyta 24 000 Eur suma, galimai reikalinga nuotekų išvadui įrengti. Pareiškėjas nebuvo informuotas, aiškiai ir konkrečiai atsakant, ar yra numatoma tolesnė nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Gatvėje (Savivaldybė savo ankstesniuose raštuose informavo, kad nuotekų tvarkymo tinklų plėtra numatyta Gatvėje).

19.4.2. Savivaldybė, vykdydama savarankiškąją funkciją, Bendrovė, kaip viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, turi ne tik teisę, bet ir pareigą ieškoti geriausio

varianto, galimai ir lėšų šaltinio, kad Pareiškėjui, kuris nori naudotis centralizuotais miesto nuotekų tinklais, būtų teikiama saugi ir kokybės reikalavimus atitinkanti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslauga. Ši našta (finansinė, organizacinė) negali būti uždėta pažeidžiamiausiai visuomenės daliai gyventojams (viešųjų paslaugų vartotojams), šiuo konkrečiu atveju – Pareiškėjui, kai įstatymai tai nenumato (nesant aiškaus teisinio pagrindo).

„Visuotinai pripažįstama, kad skaidrumas, kaip viešosios valdžios institucijų ir pareigūnų veiklos principas, suponuoja informacijos sklaidą ir komunikavimą, atvirumą ir viešumą (tiek, kiek tai nekenkia kitoms teisės saugomoms vertybėms), atskaitingumą atitinkamai bendruomenei ir sprendimus priimančių pareigūnų atsakomybę už tuos sprendimus, taip pat tai, kad priimami sprendimai turi būti pagrįsti, aiškūs, kad juos, iškilus reikalui, būtų galima racionaliai motyvuoti; kiti asmenys turi turėti galimybę tuos sprendimus nustatytą tvarka ginčyti; skaidrumas sietinas su dalyvaujama demokratija, informacijos laisve, galimybe piliečiams ir kitiems asmenims kritikuoti valdžios įstaigų veiklą; valstybės tarnybos skaidrumas yra būtina prielaida, neįsigalėti korupcijai, protekcionizmui, vienu asmenų diskriminavimui ir privilegijų teikimui kitiems, užkirsti kelią piktnaudžiavimams valdžia, taigi ir būtina prielaida žmonėms pasitikėti viešosios valdžios institucijomis ir apskritai valstybe. [...]“ (KT 2008-01-22 *nutarimas*).

20. Apibendrinus pateiktas išvadas, konstatuotina: neatliktas Bendrovės pateikiamų paaiškinimų dėl nuotekų tvarkymo tinklų įvedimo / neįvedimo Gatvėje patikrinimas, jos veiklos (veiksmų), siekiant užtikrinti tinkamą nuotekų tvarkymą Gatvėje, vertinimas, taigi Savivaldybės veiksmai, sprendžiant nuotekų tvarkymo Gatvėje organizavimo klausimus, buvo nepakankami, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo savivaldybės teritorijoje koordinavimas ir priežiūra, kurią turi vykdyti Savivaldybės administracijos direktorius, nebuvo tinkama.

Ši Pareiškėjo skundo tyrimo dalis pripažintina pagrįsta.

21. Geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų šalinimas yra viena valstybės reguliuojamų ūkinės veiklos sričių. Pagrindinis teisės aktas, reglamentuojantis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo valstybinio valdymo ir reguliavimo pagrindus ir vandens tiekėjų bei abonentų (vartotojų) teisinius santykius, – Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas, kurio tikslas užtikrinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio nenutrūkstamą funkcionavimą, taip pat visuomenės poreikius atitinkančią plėtrą sudarant sąlygas fiziniams ir juridiniams asmenims priimtinomis sąlygomis apsirūpinti tinkamos kokybės geriamuoju vandeniu ir gauti geros kokybės nuotekų tvarkymo paslaugas. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimas – savarankiška savivaldybės funkcija viešųjų paslaugų tiekimo gyventojams srityje. LAT yra pasisakęs, kad Įstatymu savivaldybės įpareigotos užtikrinti, kad viešosiomis paslaugomis galėtų naudotis visi.

Geriamojo vandens tiekimą, nuotekų tvarkymą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą pagal kompetenciją teisės aktų nustatyta tvarka reguliuoja Aplinkos ministerija. Aplinkos ministerija koordinuoja finansinės paramos iš valstybės biudžeto, Europos Sąjungos fondų ir kitų finansavimo šaltinių skyrimą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovacijai ir plėtrai; koordinuoja kitų valstybės ir savivaldybių institucijų veiklą, kad būtų įgyvendinti Įstatymo reikalavimai; tvirtina aglomeracijų ribų nustatymo kriterijus ir kita.

Seimo kontrolierės nuomone, būtina spręsti teisinio (Įstatymo, įstatymo įgyvendinamųjų aktų) reglamentavimo tobulinimo klausimą dėl šių aplinkybių:

1) įvertinus šiam tyrimui pateiktus dokumentus, Savivaldybės ir Bendrovės paaiškinimus, pažymėtina, kad Įstatyme vartojamas žodis „siekti“ yra interpretuojamas ir aiškinamas kaip tam tikromis aplinkybėmis yra naudingiau geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, nagrinėjamu atveju – Bendrovei (pritariant Savivaldybei) (pažymos 6.2, 6.3, 6.4 punktai): Įstatyme įtvirtinta nuostata, kad „Savivaldybių institucijos turi siekti...“, Bendrovės aiškinama, jog tai nėra

„besąlyginė, imperatyvi pareiga kiekvieną gyventoją prijungti prie centralizuotų tinklų“, visi veiksmai ir neveikimas taip pat grindžiami paaiškinimu, kad Bendrovė „nuolat sistemingai ir nuosekliai siekia“. Taigi, Seimo kontrolierės nuomone, Įstatyme įrašyto termino „siekti“ vartojimas sąlygoja skirtingą Įstatymo nuostatų aiškinimą ir netinkamą įgyvendinimą bei valstybės tarptautinių įsipareigojimų neįvykdymą, Įstatymo tikslų nepasiekimą. Tikslinga žodį „siekti“ keisti kitu, konkrečiai apibrėžti jo reikšmę;

2) Aplinkos ministerijos patvirtintame Apraše Nr. 1 (pažymos 11.5 punktas) numatyta, kad investicijos vienam gyventojui dydis negali viršyti 4 344 eurų. Tyrimu nustatyta, kad Bendrovė šia Aprašo Nr. 1 nuostata dėl ribotos sumos motyvuoja galimą savo neveikimą, t. y. kad nuotekų išvado per valstybinę žemę (100 metrų) privedimas yra negalimas, nes darbų suma viršytų nustatytą investicijų dydį, o Savivaldybė netgi nurodė konkrečią (nepagrįstą paskaičiavimais, dokumentais) darbų sumą – 24 000 Eur. Tokia veikla, kai sprendžiant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo plėtros klausimus remiamasi tik investicijos dydžio vienam gyventojui kriterijumi ir neišsiaiškinus, kiek vartotojų būtų konkrečioje jau apgyvendintoje teritorijoje, stabdo nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą ir Lietuvos įsipareigojimų įgyvendinimą, vykdamas Miesto nuotekų valymo direktyvos įpareigojimus (1991-05-21 Tarybos direktyva Nr. 91/271/EEB), nepateisina gyventojų, norinčių prisijungti prie centralizuotų nuotekų tinklų, lūkesčių. Seimo kontrolierės nuomone, tikslinga tikslinti Aprašo Nr.1 nuostatas (svarstyti investicijos dydžio tikslinimo, papildomų sąlygų įvertinimo klausimus).

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad teisėkūros principais vadinami tam tikri imperatyvūs reikalavimai, keliami teisėkūroje dalyvaujantiems subjektams, siekiant sukurti vientisą, nuoseklią, darnią ir veiksmingą teisės sistemą. Pagal Teisėkūros pagrindų įstatymo nuostatas, teisėkūroje vadovaujamosi šiais principais: *pagarbos asmens teisėms ir laisvėms* – reiškiančiu, kad teisės aktų nuostatos turi užtikrinti ir negali paneigti Konstitucijoje, Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų asmens teisių ir laisvių, teisėtų interesų; *efektyvumo* – reiškiančiu, kad rengiant teisės akto projektą turi būti įvertinamos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos ir pasirenkama geriausia iš jų, teisės akte turi būti įtvirtinamos veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai teisinio reguliavimo tikslą leisiančios pasiekti priemonės, turi būti skelbiami ir įvertinami dėl teisinio reguliavimo gauti pasiūlymai, o teisėkūros veiksmai atliekami per protingus terminus; *aiškumo* – reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas.

Konstitucinio Teismo 2004-12-13 nutarime konstatuota: „Konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams: teisėkūros subjektai teisės aktus gali leisti tik neviršydami savo įgaliojimų; teisės aktuose nustatyti reikalavimai turi būti grindžiami bendro pobūdžio nuostatomis (teisės normomis ir principais), kurias įmanoma taikyti visiems numatytiems atitinkamų teisinių santykių subjektams; diferencijuotas teisinis reguliavimas turi būti grindžiamas tik atitinkamais teisės aktais reguliuojamų visuomeninių santykių subjektų padėties objektyviais skirtumais; kad teisinių santykių subjektai galėtų žinoti, ko iš jų reikalauja teisė, teisės normos turi būti nustatomos iš anksto, teisės aktai turi būti oficialiai skelbiami, jie turi būti vieši ir prieinami; įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti *aiškus, suprantamas, neprieštaringas, teisės aktų formuluotės turi būti tikslios*.“

Seimo kontrolierės nuomone, Aplinkos ministerijai teiktina rekomendacija dėl teisės aktų, reglamentuojančių geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, nuostatų tobulinimo.

22. Valstybinio audito ataskaitoje „Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas“ (2020-11-19) pažymėta: „8. *Savivaldybės nurodė, kad pagrindinės planų neįgyvendinimo priežastys yra finansavimo stoka ir tai, kad siekiant sudaryti galimybes 95 proc. savivaldybės gyventojų naudotis centralizuotai teikiamomis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugomis, infrastruktūros plėtros planavimas buvo vykdomas ir į retai apgyvendintas*

teritorijas. [...]. 9. Siekiant užtikrinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą kuo didesniai gyventojų skaičiui, svarbu tiesiant tinklus prioritetą skirti tankiai apgyvendintoms teritorijoms. [...]. Audito rezultatai parodė, kad nepakankamai išplėta centralizuotai teikiamų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų infrastruktūra. [...], neužtikrinama geriamojo vandens kokybė ir tinkamas nuotekų tvarkymas. [...]. Rekomendacijos Aplinkos ministerijai. 1. Siekiant sudaryti sąlygas gyventojams naudotis centralizuotai teikiamomis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugomis ir įgyvendinti strateginiuose planavimo dokumentuose nustatytus tikslus, numatyti priemonės, skatinančias: 1.1. savivaldybes įgyvendinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus; 1.2. gyventojus prisijungti prie savivaldybių nutiestų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų.“

Seimo kontrolierės nuomone, gyventojai geranoriškai jungsis prie centralizuotų tinklų tik tada, kai savivaldybės (ne tik kontroliuojamos įmonės – viešųjų paslaugų teikėjai) tinkamai su jais komunuos (teiks informaciją, konsultacijas prisijungimo prie centralizuotų miesto tinklų klausimais), kai finansinė, organizacinė našta nebus perkeliama gyventojams, t. y. geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra (įvadai, išvadai) bus įrengta iki gyventojams priklausančio (naudojamo) turto ribos ir panašiai.

Iš Skundo tyrimui surinktos medžiagos, Valstybinio audito ataskaitos nustatyta, kad savivaldybėse infrastruktūros tinklų plėtra buvo vykdoma į retai apgyvendintas arba visai negyvenamas teritorijas. Taigi, siekiant užtikrinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą kuo didesniai gyventojų skaičiui, Seimo kontrolierės nuomone, turėtų būti numatytos savivaldybės skatinančios priemonės infrastruktūros plėtrą vykdyti (prioritetą skirti) gyvenamosiose teritorijose.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

23. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia

X skundo tyrimo dalį dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant prašymus, skundus, teikiant informaciją pripažinti pagrįsta.

24. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia

Xjan, skundo tyrimo dalį dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo Gatvėje organizavimo klausimus, pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

25. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14, 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė rekomenduoja atkreipti dėmesį į pažymoje pateiktas išvadas:

25.1. **Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriui:**

25.1.1. pateikti motyvuotą informaciją, ar teritorija, kurioje yra Namų valda, priskirta aglomeracijai ir kokių bei kada priemonių numatoma imtis įgyvendinant centralizuotų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų plėtrą Gatvėje;

25.1.2. pateikti informaciją, ar yra vykdyta Gatvės gyventojų apklausa dėl pageidavimo jungtis prie centralizuotų nuotekų tvarkymo tinklų ir / ar numatoma kitas Gatvės namų valdas

prijungti prie centralizuotų tinklų;

25.1.3. pateikti motyvuotą informaciją, kuo vadovaujantis apskaičiuota išvado iki Namų valdos per valstybinę žemę nutiesimo darbų kaina – 24 000 Eur;

25.1.4. pateikti detalius paaiškinimus ir skaičiavimus dėl galimybės ateityje nutiesti nuotekų tinklus per valstybinę žemę iki Namų valdos; nesant tokios galimybės, nurodyti, koks nuotekų tvarkymo būdas šiame tyrime minimoje teritorijoje numatomas pagal naujai rengiamą Kauno miesto geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą;

25.1.5. imtis administracinių priemonių, kad Seimo kontrolieriams būtų pateikiama visa prašoma motyvuota informacija;

25.1.6. imtis administracinių, teisinių priemonių užtikrinti, kad rengiant, teikiant asmenims atsakymus į jų prašymus / skundus būtų vadovujamasi Viešojo administravimo įstatymo, Prašymų nagrinėjimo taisyklių nuostatomis, t. y. atsakymai būtų rengiami atsižvelgus į kreipimūsi turinį, išsamumo principą;

25.1.7. informuoti, kokių priemonių bus imtasi viešųjų geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų kontrolei vykdyti, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų sprendinių įgyvendinimui;

25.2. *Aplinkos ministru* pagal kompetenciją:

25.2.1. atsižvelgus į šio tyrimo išvadų 21, 22 punktus ir vadovaujantis teisinės valstybės principu „valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“, teisėkūros principais ir siekiant, kad būtų įgyvendinti Lietuvos išsipareigojimai geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo srityje, spręsti klausimą dėl Įstatymo, Aprašo Nr. 1 bei kitų teisės aktų nuostatų (termino „siekti“ reikšmės sukonkretinimo, investicijų vienam žmogui dydžio, papildomų sąlygų tikslinimo ir kita) tikslinimo.

25.2.2. informuoti, ar Lietuvos savivaldybės iki 2021-03-01 pakeitė (patikslino) geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus; jeigu ne, kokių priemonių bus imamasi; ar buvo imtas;

25.2.3. kokios ir koku dokumentu / teisės aktu numatytos priemonės, skatinančios gyventojus jungtis prie savivaldybių nutiestų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų; jeigu nenumatytos, kodėl, kokių teisinių, administracinių priemonių bus imamasi sprendžiant šią problemą;

25.2.4. kokios ir koku dokumentu / teisės aktu numatytos priemonės, skatinančios savivaldybes tiesiant tinklus prioritetą skirti apgyvendintoms teritorijoms; jeigu nenumatytos, kodėl, kokių teisinių, administracinių priemonių bus imamasi sprendžiant šią problemą.

Prašytume apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus Seimo kontrolierių ir Pareiškėją informuoti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y., **ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė